

Program rozvoja obce Hruštín na roky 2016-2025

Názov:	Program rozvoja obce Hruštín na roky 2016-2025
Územné vymedzenie:	Žilinský kraj, okres Námestovo, Obec Hruštín
Dátum schválenia PRO:	22.4.2016
Obdobie platnosti:	2016 - 2025
Verzia	1.0
Publikovaný verejne:	

Obsah

0. ÚVOD.....	3
1. ANALYTICKÁ ČASŤ	4
1.1 Vymedzenie a lokalizácia územia.....	4
1.2 História	7
1.3 Demografia a trh práce.....	9
1.5 Občianska infraštruktúra.....	17
1.6 Technická infraštruktúra	21
1.7 Hospodárstvo obce.....	23
1.8 SWOT analýza	31
2. STRATEGICKÁ ČASŤ	43
2.1 Stanovenie kľúčových faktorov a disparít rozvoja územia	43
2.2 Vízia, ciele a priority regiónu	47
3. PROGRAMOVÁ ČASŤ	48
3.1 Priority a opatrenia	48
4. REALIZAČNÁ ČASŤ A FINANČNÝ PLÁN	51
4.1 Akčný plán, projektové zámery a financovanie aktivít	51
5. ZÁVER.....	74
6. ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	75

0. ÚVOD

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Hruštín z obdobia 2010-2015 bolo potrebné prepracovať a doplniť, nakoľko novelou zákona o podpore regionálneho rozvoja č. 309/2014 Z. z. boli stanovené zmeny v obsahu týchto programových dokumentov. Súčasne táto novela zákona uložila obciam svoje programy rozvoja, ak boli schválené, či aktualizované pred 1. januárom 2015 uviesť do súladu s ustanoveniami zákona do 31. decembra 2015.

Program rozvoja obce Hruštín pre roky 2016 - 2025 je komplexným dokumentom, integrujúcim otázky rozvoja fyzických štruktúr obyvateľstva so sociálnymi, ekonomickými a ďalšími aspektmi. Preto bude mať voči ostatným plánovacím dokumentom spracovaných na miestnej úrovni zastrešujúcu funkciu a počíta s tým, že jeho funkcia voči ostatným spracovaným rozvojovým dokumentom na lokálnej úrovni bude nadradená.

Program rozvoja obce Hruštín je v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v Národnom rozvojovom pláne a s metodikou na vypracovanie príslušného PHSR pre obce a mestá. Samotný program je základným podkladom pre čerpanie prostriedkov z fondov EÚ, pre samotný obecný úrad a zároveň aj pre všetky subjekty nachádzajúce sa v spádovom území obce.

Program rozvoja obce Hruštín tvoria 4 samostatné kapitoly. V analytickej časti budú komplexne rozobraté základné regionálne charakteristiky tohto územia, ktoré vyústia do SWOT analýzy. Pri tvorbe analytickej časti budeme vychádzať aj z dotazníkového prieskumu, ktorý bol vykonaný medzi obyvateľmi obce a zástupcami samosprávy. Strategická časť bude venovaná výstupom z predchádzajúcej kapitoly, v ktorej stanovíme kľúčové faktory rozvoja a disparity obce. Tieto následne vyústia do cieľov, jednotlivých priorít a opatrení pre rozvoj obce Hruštín. V programovej časti budú uvedené všetky priority a opatrenia týkajúce sa obce. V záverečnej implementačnej časti a finančnom pláne budú uvedené všetky plánované projektové zámery, ich financovanie a akčný plán na ich realizáciu.

Program rozvoja obce Hruštín je spracovaný do roku 2025 vrátane. Program je zameraný na podporu regionálneho rozvoja na miestnej úrovni s dôrazom na ekonomickú, kultúrnu a sociálnu oblasť pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce, ktorý bude podľa potreby obce aktualizovaný, resp. doplňovaný.

1. ANALYTICKÁ ČASŤ

1.1 Vymedzenie a lokalizácia územia

Z hľadiska administratívneho členenia katastrálne územie obce Hruštín patrí v rámci Žilinského kraja do okresu Námestovo. Obec je vzdialená od okresného mesta Námestovo 15 km a 78 km od sídla kraja mesta Žilina.

Obec Hruštín leží na hlavnej dopravnej trase, na ceste I/78 spájajúcej Dolný Kubín a Námestovo. Obcou preteká potok Hruštinka a Radzovka. Časť obce tvorí Vaňovka - pôvodne samostatná obec, ktorá leží 2 km severovýchodne od obce Hruštín. Kataster obce hraničí s katastrami obcí Babín, Vasíľov, Oravský Podzámok, Istebné, Zázrivá, Krušetnica, Lomná a taktiež s katastrálnym územím mesta Dolný Kubín. Obec má rozlohu 3648 ha, z toho miestna časť Vaňovka má rozlohu 446 ha. Nadmorská výška v strede obce je 697 m n. m. Najvyšším bodom katastra je hon Čerchľa s nadmorskou výškou 734 m n. m. Najnižší bod katastra je 673 m n. m. Vaňovka – hon Jeseníky.

Z geomorfologického hľadiska možno katastrálne územie začleniť do oblasti Stredných Beskyd, celku Oravskej Magury, podcelku Kubínskej hole a Podhôľno-Magurskej oblasti, celku Oravskej kotliny, podcelku Hruštínskeho podolia. Celé územie spadá do povodia rieky Oravy a je odvodňované tokom Hruštinka, ktorého pramenisko sa nachádza pod kótou 1395,5 Minčol s miestnym názvom jazerá.

Prírodné pomery

Geologická stavba a geomorfologické pomery

Z geologického hľadiska patrí obec Hruštín vonkajšiemu flyšovému oblúku západokarpatskej sústavy. Štruktúrne je budované zo súvrství rozličných flyšových hornín s pestrým petrografickým zložením. Stratigraficky je z väčšej časti starotreťohorného (paleogénneho) veku. Celá študovaná oblasť patrí k tzv. magurskému flyšu, tektonickej jednotke oravsko-magurskej. V opisovanom území je zastúpený v prevažnej miere spodný oddiel paleogénu. Vrchný oddiel paleogénu je tvorený vrstvami drobových pieskovcov, ktoré sa striedajú s drobovo-zlepencovými, vápnitými ílovcovými vložkami. Spodný oddiel paleogénu tvoria vápnité, drobové pieskovce, ktoré sa striedajú čiastočne s pestrými ílovcami. Časť Hruštínskeho podolia je tvorená neogénnymi ťažkými ílmi, ktoré sú pokryté štvrtohornými sedimentami (štrky, piesky).

Hydrogeografické pomery

Hydrologicky patrí územie obce do povodia rieky Oravy a je odvodňované tokom Hruštinka a Radzovka, ktorého pramenisko sa nachádza pod kótou 1395,5 Minčol s miestnym názvom Jazerá. Prítoky Hruštinky majú výrazný výmoľovitý charakter a sú ostro vrezané do terénu. V prietoku vody majú veľmi veľké výkyvy. Akumulujú veľkú časť vodných zrážok, ale voda v dôsledky nepriepustného podložia, ktoré vzniká rozpadom flyša na veľmi jemnozrnnú zeminu, steká len po povrchu a iba v sutinách sa hromadia veľmi chudobné zásoby spodných vôd. Výskyt prameňov je síce hojný, ale všetky sú malé a mnohé vysychajú. Najvyššie prítoky sa vyskytujú v apríli a máji.

Klimatické pomery

Územie obce leží v oblasti chladnej, podoblasti mierne chladnej. V klíme panuje zonalita v závislosti od nadmorskej výšky. Chladná oblasť územia je charakterizovaná tým, že júlová teplota je v priemere pod 16 °C. Priemerné ročné teploty dosahujú 3,5 °C až 4 °C vo vyšších polohách územia a v nižších polohách územia dosahujú priemerné ročné teploty 6 °C. Najchladnejším mesiacom v roku je január s priemernými teplotami vzduchu -5 až -7 °C. Priemerný počet mrazových dní v roku s minimálnou teplotou -0,1 °C a menej je na území od 160 do 180 a priemerný počet ľadových dní s maximálnou teplotou -0,1 °C a nižšou je 50-65. Územie je pomerne bohaté na vlahu, priemerný ročný úhrn zrážok dosahuje vo vyšších polohách okolo 1200 mm v nižších polohách okolo 900 mm. V ročnom rozdelení najviac zrážok spadne v letných mesiacoch júl - august a to hlavne vďaka výdatným búrkovým lejakom. Najmenej zrážok spadne v mesiacoch február a marec. Veterné pomery v katastri obce sú podmienené uzavretým horským masívom nad obcou Hruštín: Príslop - Minčol - Vasiľovská hoľa - Hruštínska hoľa. V ročnom priemere prevažujú severozápadné a severné vetry. Zimný polrok je veternejší ako letný.

Pôdne pomery

V študovanom katastrálnom území nachádzame tieto typy pôdy: kambizeme (mezotrofná kambizem, zglejená kambizem, glejová kambizem), podzoly, železitý podzol, humusový podzol, zglejený podzol, glejová pôda, glejová pôda hnedá, slatinná pôda a nivné pôdy.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Rôznorodosť geologických, geomorfologických, pôdných a orografických pomerov vplýva na pestrosť a druhovú skladbu flóry opisovaného územia. Podľa fyto geografického členenia patrí územie Hruštína do oblasti západokarpatskej kveteny, obvodu západobeskydskej flóry, okresu Západné Beskydy. Na celom území sú takmer úplne zničené pôvodné lesné porasty na aluviálnych útvaroch a na miernejších svahoch, kde pôvodne pomery vyhovovali pre pestovanie poľnohospodárskych kultúr. Vyrúbaním pôvodných zmiešaných lesov, najmä jedľovo-bukových v stredných polohách a vysadením smrekovej monokultúry sa zmenili celé rastlinné spoločenstvá. Odvodnením viacerých lokalít sa narušili podmienky pre existenciu slatinno-rašelinových druhov. Pasením dobytkom hnojením sa menili a menia spoločenstvá rastlín. Územie najmä v nižších polohách podlieha silnej vodnej erózii.

Z chránených druhov slovenskej flóry sa v študovanom území vyskytujú — z úplne chránených: ľalia zlatohlavá, plavúň obyčajný, plavúň pučivý, chvostník jedľovitý, rebrovka rôznolistá, soldanelka horská, orlíček obyčajný, vemenník dvojlistý, šafran Heuffelov; z čiastočne chránených druhov: horec luskáčovitý, mečík strechovitý a prilbica pestrá.

Katastrálne územie so všetkými antropnými zmenami najlepšie vyhovuje hrabošovi poľnému a krtovi obyčajnému. Ďalším významným hlodavcom je ryšavka tmavopása. Hojným druhom hmyzožravcov je piskor obyčajný. Vyskytuje sa tu i najmenší cicavce - piskor malý. Pre toto územie sú charakteristické pozoruhodné cicavce, vyskytujúce sa v blízkosti vôd, a to ondatra pižmová a vydra riečna, ktoré sa vyskytujú na toku Hruštinky. Poľovne významnými druhmi sú: srnec hôrny, jeleň obyčajný, sviňa divá a na Vasiľovskej holi sa vyskytujúci hlucháň obyčajný i tetrov hôľny.

Ochrana prírody a krajiny

Ochrana prírody znamená zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života v regióne, vytváranie podmienok na trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a na dosiahnutie a udržanie ekologickej stability. Ochrana životného prostredia a prírody zvyšuje kultúrny a turistický potenciál územia, čo má za následok prílev turistov nielen do chráneného územia ale aj do širšieho okolia (ubytovanie, stravovanie, cykloturistika...)

Veľkoplošné chránené územia

Do sledovaného územia zasahuje jedno veľkoplošné chránené územie, a to CHKO Horná Orava. V bezprostrednej blízkosti sa nachádza aj územie Národného parku Malá Fatra.

Maloplošné chránené územia

V opisovanom území sa nachádza len jedno maloplošné chránené územie, ktorý je národná prírodná rezervácia Minčol. Žiadne ďalšie maloplošné územia, ako chránený areál, prírodná rezervácia, prírodná pamiatka alebo národná prírodná pamiatka sa na území obce nenachádzajú.

NATURA 2000

Sústavu NATURA 2000 tvoria 2 typy území: osobitne chránené územia - vyhlasované na základe smernice o vtákoch - v národnej legislatíve: chránené vtáčie územia; osobitné územia ochrany - vyhlasované na základe smernice o biotopoch – v národnej legislatíve: územia európskeho významu. NATURA 2000 predstavuje doposiaľ najkomplexnejšiu právnu normu na ochranu prírody vo svete. V území sa nachádzajú nasledovné lokality NATURA 2000:

- Chránené vtáčie územie Horná Orava
- Chránené vtáčie územie Malá Fatra
- Územie európskeho významu Pramene Hruštinky
- Územie európskeho významu Vasilovská hoľa
- Územie európskeho významu Hruštínska hoľa

Chránené stromy

Do maloplošnej ochrany možno zahrnúť aj chránené stromy, ktoré majú určitú historickú alebo kultúrnu hodnotu a zaslúžia si osobitný prístup v rámci ochrany prírody. V sledovanom území sa nenachádza žiadny chránený strom.

1.2 História

Obec Hruštín

Priestor, v ktorom sa nachádza dnešná obec bol s veľkou pravdepodobnosťou až do polovice 16. storočia silne zalesnený a teda neosídlený. Rozsiahly kolonizačný ruch zavládol po roku 1550. Na Hornú Oravu začali prichádzať pastieri s dobytkom a tu sa začali trvalo usadzovať. Osadníci sa usídľovali okolo prúdu Bielej Oravy a Hruštíanky. Podľa prvých písomných zmienok sa vznik obce Hruštín datuje rokom 1584 a potom v roku 1593 vo forme "Hrussczyn, Hrusstyn". V roku 1598 sa "Hrusstyn" uvádza ako novozriadená osada na valaskom práve, ešte nedobudovaná s 12 sedliackymi domami. V roku 1605 vydal Juraj Thurzo hruštínskym šoltýsom Michalovi Gregorovičovi a Michalovi Lukáčikovi šoltýsku listinu pre slobodných šoltýsov, ako aj valaských obyvateľov novej osady zvanej Hruštín. Šoltýsom dal Juraj Thurzo právo postaviť si mlyn o jednom kameni a pílu na rezanie dosák. Okrem šoltýsov boli prvými osadníkmi Hruštína: Hric, Studničný, Sviba, Bartko, Štrbaň, Valiguor, Kustra, Mahut a Roman. V priebehu ďalších rokov počet rodín narastal. Obyvatelia sa živilí pestovaním obilia, zemiakov a chovom dobytka. Remeselná výroba sa prispôbovala potrebám poľnohospodárskej výroby. Remeselníci zhotovovali odevy z plátna, vlny, vyrábali obuv, šili krpce, z dreva a kovu vyhotovovali menej náročné poľnohospodárske náradie. V roku 1916 bola postavená prvá dvojgátrová píla. Hruštínci si stavali domy celé z dreva, bol to pre nich jediný dostupný materiál. Začiatok 20. storočia bol charakterizovaný vznikom rôznych spolkov ako dobrovoľný hasičský spolok, spolok bývalých urbanistov, gazdovský a potravný spolok, pasienkové spoločenstvo. Z kultúrnych spolkov to bola kultúrna komisia Matice slovenskej, Živena a Červený kríž. Obec sa skladá z dvoch katastrálnych území: k. ú. Hruštín a k. ú. Vaňovka. Katastrálne územie Hruštín zasahuje do chránenej krajinej oblasti Horná Orava.

História miestnej časti Vaňovka

Obec bola založená okolo roku 1600, na valaskom práve a patrila panstvu Oravského hradu. Juraj Thurzo 4. mája 1604 vydal zakladaciu listinu tejto osady Michalovi Kosovcovi a 5 valaským osadníkom. Boli oslobodení od platenia daní a poddanských dávok na 6 rokov. Obyvatelia sa zaoberali roľníctvom a chovom dobytka. Počas kuruckých vojen obec spustla. Koncom júna 1716 na Orave napadol sneh a zima zničila celú úrodu na poli, ľudia hladovali a niektorí následkom hladu pozomierali. Iní sa odsťahovali na juh. V roku 1833 tu postavili murovaný katolícky kostol. V roku 1848 bolo formálne zrušené poddanstvo, ale v reálnom živote poddaných sa to prejavilo až neskôr. Pomer medzi obyvateľmi obce a hradným panstvom bol upravený dohodou podpísanou 23. augusta 1855.

Heraldické znaky obce

Erb, pečať a vlajka tvoria základy symbolov obce. Na tvorbu každého z nich sa vzťahujú osobitné heraldické, vexilologické a sigilografické zákonitosti, pravidlá a zvyklosti.

Erb obce:

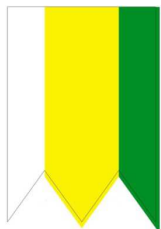

Erb obce Hruštín tvorí v zelenom štíte strieborná (biela) figúra drevorubača so zlatým klobúčikom a zlatou sekerkou.

Erb miestnej časti Vaňovka tvorí v červenom poli štítu na zelenej pažiti zlatý (žltý) strom, vľavo od neho na zadných nohách stojaci strieborný (biely) lev so zlatou (žltou) zbrojou. V ľavom rohu zlatý (žltý) zvonec.

Vlajka obce:

Vlajku obce Hruštín tvoria tri rovnaké pruhy vo farbách biela, žltá a zelená, usporiadané pod sebou. Pomer strán 2:3 a je ukončená tromi cípmi siahajúcimi do 1/3 dĺžky.

Vlajku miestnej časti Vaňovka tvoria štyri pozdĺžne pruhy vo farbách žltá 2/6, červená 1/6, biela 2/6 a zelená 1/6. Pomer strán 2:3 a je ukončená tromi cípmi siahajúcimi do 1/3 dĺžky.

Pečať obce:

Pečať obce Hruštín tvorí erb obce Hruštín, okolo ktorého je do kruhu umiestnený nápis: vo vrchnej časti „HRUŠTÍN“, v spodnej časti „PEČAŤ OBCE“, po bokoch rok vzniku obce „1588“. Priemer pečate je 45 mm.

1.3 Demografia a trh práce

Demografické ukazovatele sú významným prvkom v analýze procesov určitého územia. Dokážu nám dať výborný pohľad na endogénne procesy, ktoré sa dejú vo vnútri opisovaného územia a ktoré sú zodpovedné za smerovanie, vývoj a budúce napredovanie regiónu. Na základe nich možno predikovať a pripraviť sa na scenáre, ktoré je možné v blízkej budúcnosti očakávať, pokiaľ daný trend bude aj naďalej pokračovať.

Vývoj počtu obyvateľov obce

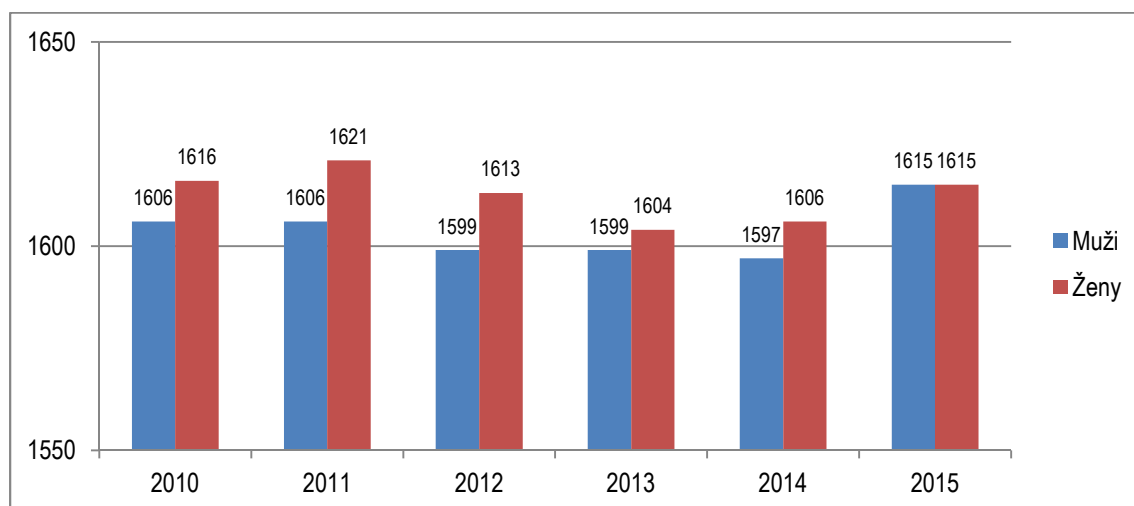
V priebehu sledovaného obdobia 2010 - 2015 (tabuľka č. 1, graf č. 1 a 2) jasne vidieť, že vývoj celkového počtu obyvateľov zaznamenáva značné výkyvy. Po roku 2010 zaznamenávame nárast, potom znova pokles, stagnáciu a opätovný nárast počtu obyvateľov na hodnotu 3230 obyvateľov. Takýto vývoj však nepredstavuje žiadny nepriaznivý trend, prípadne negatívny jav, ktorý by mal byť determinujúcim faktorom v budúcom období. Rozdelením podľa pohlavia v obci môžeme pozorovať, že počet žien je väčší ako počet mužov, dokonca v roku 2015 zaznamenávame úplne rovnaký počet mužov a žien v obci.

Tabuľka 1: Vývoj počtu obyvateľov obce Hruštín (2010 - 2015)

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ženy	1616	1621	1613	1604	1606	1615
Muži	1606	1606	1599	1599	1597	1615
Spolu	3222	3227	3212	3203	3203	3230

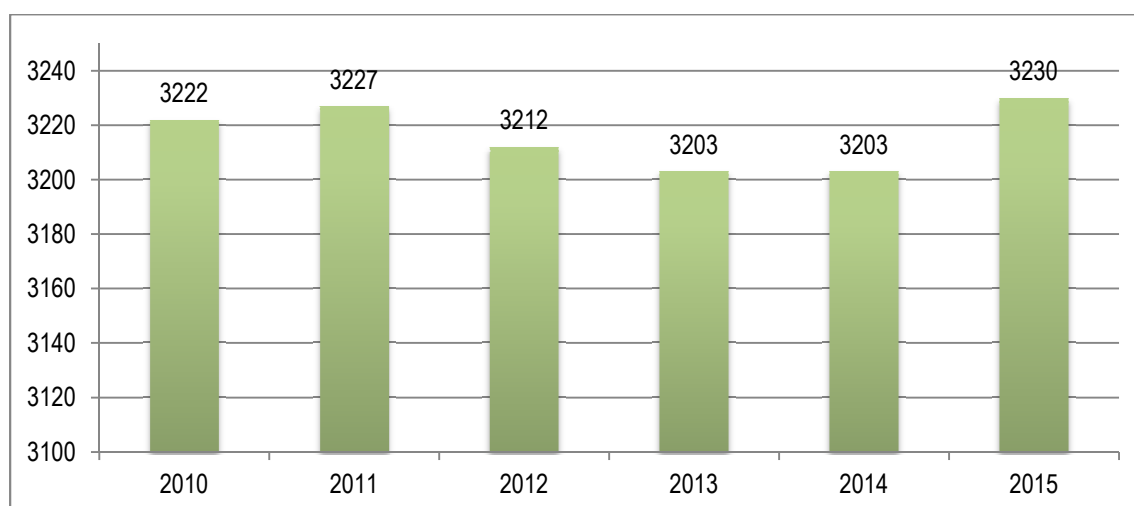
Zdroj: datacube.statistics.sk, 2016 – vlastné spracovanie

Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov obce podľa pohlavia (2010-2015)

Zdroj: datacube.statistics.sk, 2016 – vlastné spracovanie

Graf 2: Celkový vývoj počtu obyvateľov obce Hruštín (2010-2015)

Zdroj: datacube.statistics.sk, 2016 – vlastné spracovanie

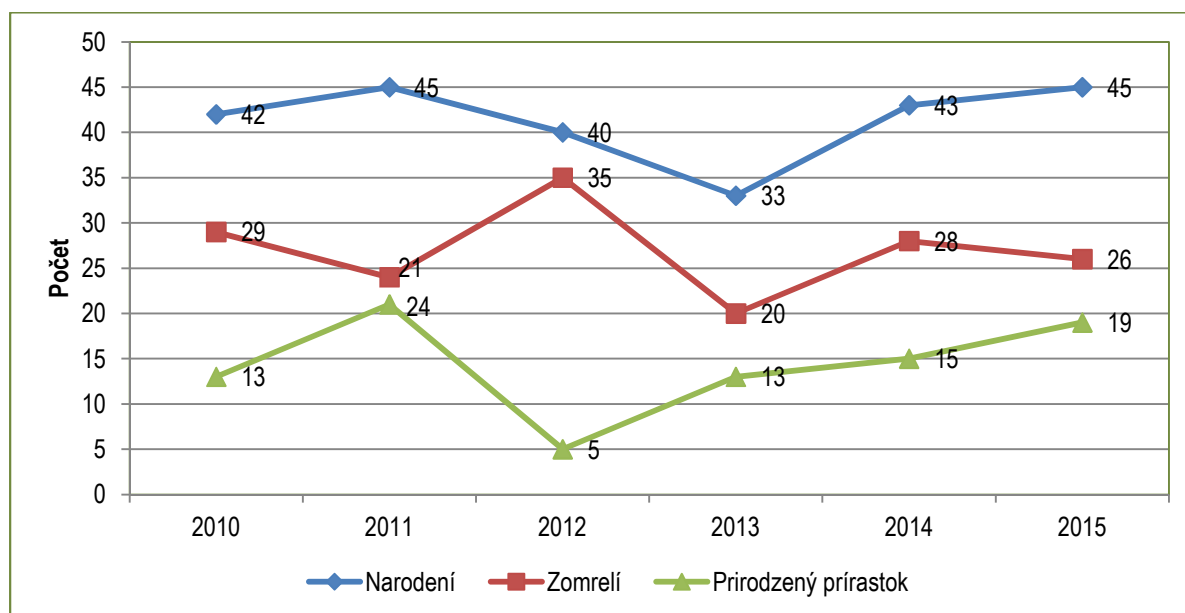
Ďalším dôležitým ukazovateľom demografického vývoja obyvateľstva je prirodzený prírastok resp. úbytok obyvateľov obce. Ten je tvorený rozdielom natality (pôrodnosti) a mortality (úmrtnosti). V rámci sledovaného vývoja natality zaznamenávame počas sledovaného obdobia rovnomerné prírastky. Najviac detí pribudlo v roku 2011 (45 detí) a v roku 2015 (45 detí). Miera úmrtnosti vykazuje v rámci sledovaného obdobia 2010 - 2015 raz vyššie, inokedy nižšie hodnoty. Minimum dosiahla úroveň mortality v roku 2013 (20 osôb) a maximum v roku 2012 (35 osôb). V rámci sledovania obdobia 2010 - 2015 a pri detailnejšom pohľade na prirodzený pohyb obyvateľov (prirodzený prírastok, resp. úbytok obyvateľstva, ktorý tvorí rozdiel medzi živonarodenými a zomrelými obyvateľmi za určitý čas v určitej jednotke; tabuľka č. 2, graf č. 3) je možné sledovať, že počas sledovaného obdobia ani raz nedošlo k prirodzenému úbytku obyvateľstva. Celkovo demografické saldo si udržiava kladný charakter, čo považujeme za priaznivý demografický vývoj populácie.

Tabuľka 2: Prirodzený prírastok a úbytok obce Hruštín (2010-2015)

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Narodení	42	45	40	33	43	45
Zomrelí	29	24	35	20	28	26
Prirodzený prírastok/ úbytok	13	21	5	13	15	19

Zdroj: datacube.statistics.sk, 2016 – vlastné spracovanie

Graf 3: Vývoj prirodzeného prírastku obyvateľov obce Hruštín (2010-2015)

Zdroj: datacube.statistics.sk, 2016 – vlastné spracovanie

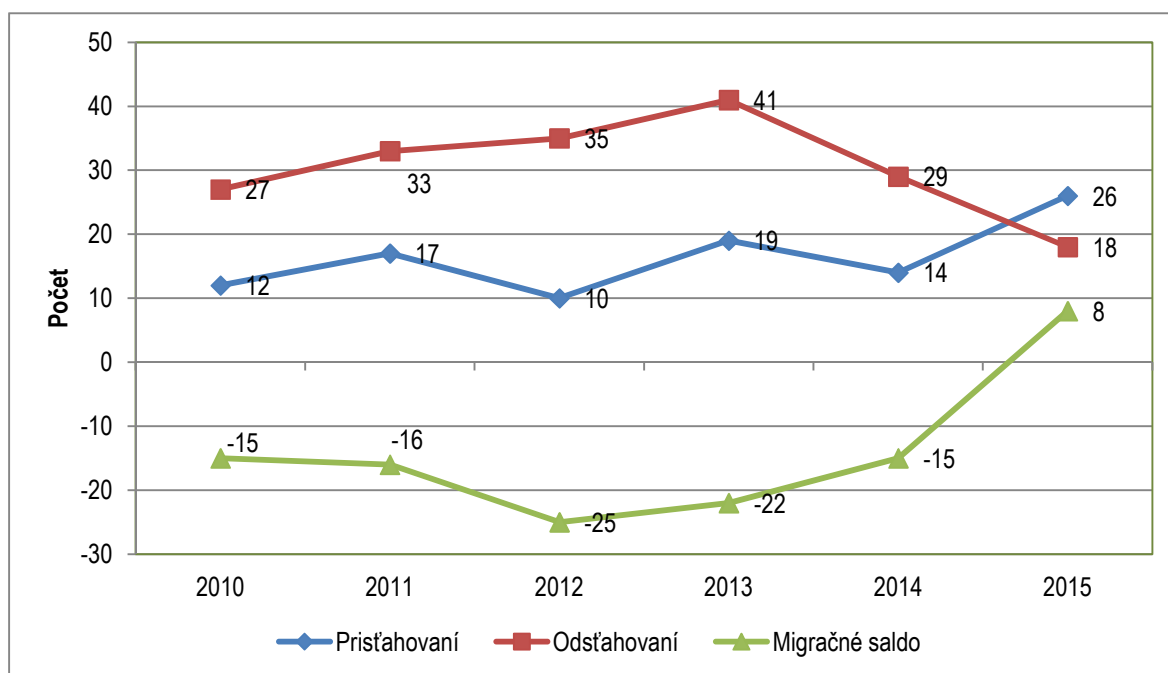
Okrem prirodzeného prírastku resp. úbytku sa v demografickom vývoji odzrkadľuje aj pohyb obyvateľstva z obce prípadne do obce. Hovoríme o migrácii obyvateľstva. Ak budeme sledovať migračný pohyb obyvateľov (rozdiel medzi prisťahovanými a odsťahovanými obyvateľmi za určitý čas v určitej jednotke; tabuľka č. 3, graf 4), ktorý je taktiež jednou zo zložiek celkového pohybu obyvateľov, vidíme, že len v roku 2015 bola dosiahnutá kladná hodnota (počet prisťahovaných prevyšoval nad počtom vysťahovaných). Vo zvyšných rokoch sledovania evidujeme už len záporné hodnoty migračného pohybu. Najvyšší rozdiel medzi prisťahovanými a vysťahovanými bol zaznamenaný v roku 2012 (mínus 25 obyvateľov) a v roku 2013 (mínus 22 obyvateľov).

Tabuľka 3: Migračný pohyb obyvateľov obce Hruštín (2010 - 2015)

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Prisťahovaní	12	17	10	19	14	26
Odsťahovaní	27	33	35	41	29	18
Migračné saldo	-15	-16	-25	-22	-15	8

Zdroj: datacube.statistics.sk, 2016 – vlastné spracovanie

Graf 4: Celkový migračný vývoj obyvateľov obce Hruštín (2010-2015)

Zdroj: datacube.statistics.sk, 2016 – vlastné spracovanie

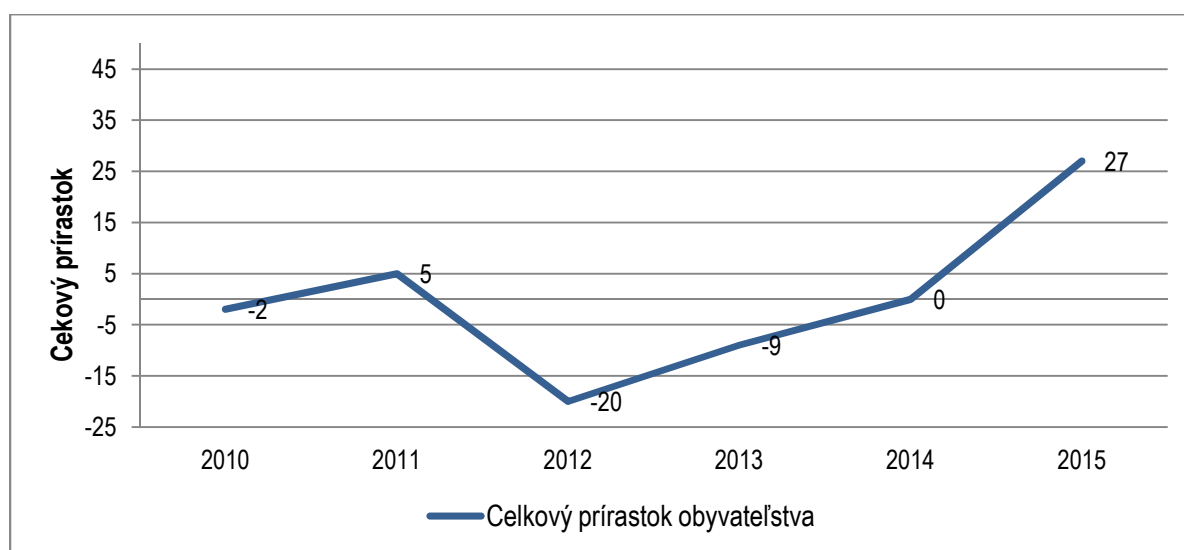
Zo súhrnného hľadiska celkový pohyb obyvateľov (rozdiel medzi prirodzeným a migračným pohybom, tabuľka č. 4, graf č. 5) počas sledovaného obdobia roka 2010 - 2015 si udržiaval záporný a zároveň kolísavý charakter, avšak v roku 2015 sa celkový prírastok obyvateľstva prudko zvýšil. Celkový pohyb obyvateľov v opísanom území bol najvyšší v roku 2015 (+ 27 obyvateľov) a v roku 2011 (+5 obyvateľov). Naopak najnižší celkový pohyb obyvateľov počas sledovaného obdobia roka 2010-2015 je zaznamenaný v roku 2012 (- 10 obyvateľov) a v roku 2013 (-9 obyvateľov).

Tabuľka 4: Celkový pohyb obyvateľov obce Hruštín (2010-2015)

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Prirodzený prírastok	13	21	5	13	15	19
Migračné saldo	-15	-16	-25	-22	-15	8
Celkový prírastok obyvateľstva	-2	5	-20	-9	0	27

Zdroj: datacube.statistics.sk, 2016 – vlastné spracovanie

Graf 4: Vývoj miery celkového prírastku za obdobie rokov 2010-2015

Zdroj: datacube.statistics.sk, 2016 – vlastné spracovanie

Počet sobášov a rozvodov

V nasledujúcej tabuľke č. 5 uvádzame počet sobášov a rozvodov v obci Hruštín v priebehu rokov 2010-2015. Sobášnosť a rozvodovosť v rokoch 2010-2015 v obci Hruštín možno charakterizovať stabilizovanými hodnotami. Sobášnosť v obci je primeraná k počtu obyvateľov. Najvyšší počet uzavretých manželstiev bol v roku 2013 a 2014 (24 sobášov). Počet uzatvorených manželstiev v sledovanom období v rokoch 2010-2015 naznačuje určitý trend v klasickom uzatváraní manželstva bez výraznejších zmien. V prípade rozvodovosti možno povedať, že počet rozvodov sa vyvíja náhodne. Najviac rozvodov bolo evidovaných v roku 2013 a 2014 (3 rozvody).

Tabuľka 5: Sobášnosť a rozvodovosť obce Hruštín

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Počet sobášov	21	18	20	24	24	16
Počet rozvodov	0	0	1	3	3	1

Zdroj: datacube.statistics.sk, 2016 – vlastné spracovanie

Veková štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska vekovej štruktúry obyvateľstva obce Hruštín (tabuľka č. 6) sa zložka obyvateľstva vyvíja nepriaznivo, pričom kopíruje všeobecný trend pomerného poklesu predproduktívnej zložky obyvateľstva v prospech nárastu poproduktívnej zložky obyvateľstva. Uvedený jav je dokumentovaný i postupným zvyšovaním priemerného veku obyvateľstva v obci a postupným rastom indexu starnutia.

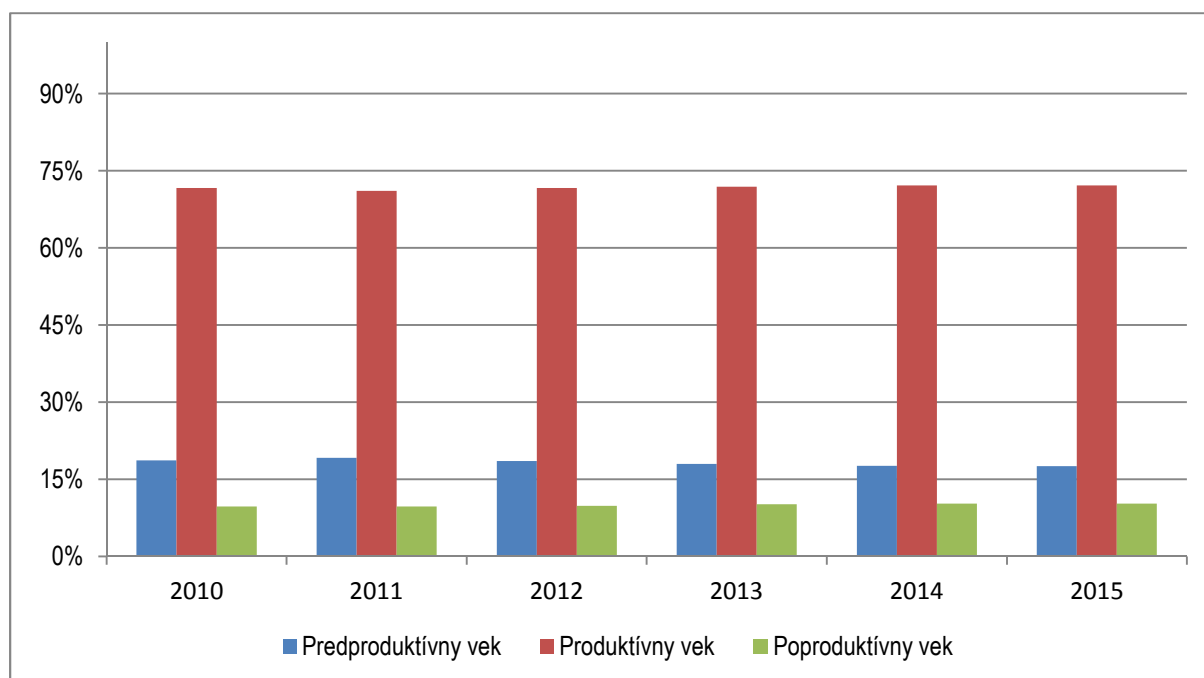
Sledovaním počtu obyvateľov podľa produktívnych vekových skupín (graf č. 6) vidíme, že počet obyvateľov poproduktívneho veku (65+) tvorí najmenej početnú skupinu obyvateľov. Druhou najmenej početnou skupinou obyvateľstva sú obyvatelia v predproduktívnom veku (0 – 14 rokov). Najpočetnejšou skupinou obyvateľstva je obyvateľstvo v produktívnom veku (15 - 64 rokov).

Tabuľka 6: Veková štruktúra obyvateľstva obce Hruštín (2010-2015)

Veková kategória	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Predproduktívny vek 0-14 - počet	602	610	586	568	555	558
Počet obyvateľov v %	18,66	19,18	18,53	18,01	17,60	17,57
Produktívny vek 15-64 - Počet	2312	2261	2266	2267	2274	2291
Počet obyvateľov v %	71,65	71,10	71,64	71,88	72,12	72,16
Poproduktívny vek 65+ Počet	313	309	311	319	324	326
Počet obyvateľov v %	9,70	9,72	9,83	10,11	10,28	10,27

Zdroj: datacube.statistics.sk, 2016 – vlastné spracovanie

Graf 5: Zastúpenie produkčných zložiek obyvateľov obce Hruštín (2010-2015)

Zdroj: datacube.statistics.sk, 2016 – vlastné spracovanie

Štruktúra obyvateľstva podľa vierovyznania

Obyvateľstvo obce Hruštín možno považovať z hľadiska vierovyznania za homogénne (tabuľka č. 7). Prevažná väčšina obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckej cirkvi (3089 obyvateľov). Nasleduje evanjelická cirkev augsburského vyznania (9 obyvateľov). Významné postavenie majú obyvatelia bez vyznania a s nezisteným náboženským vyznaním. Všetky údaje sú spracované podľa SOBD z roku 2011.

Tabuľka 7: Štruktúra obyvateľov podľa vierovyznania

Vierovyznanie	Počet	%
Rímskokatolícka cirkev	3089	97,20%
Gréckokatolícka cirkev	1	0,03%
Pravoslávna cirkev	2	0,06%
ECAV	9	0,28%
Kresťanské zbory	4	0,13%
Bez vyznania	27	0,85%
Iné	7	0,22%
Nezistené	39	1,23%
Spolu	3178	100,00%

Zdroj: datacube.statistics.sk - SOBD 2011 – vlastné spracovanie

Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti

Národnostné zloženie tiež možno považovať za homogénne v obci Hruštín (tabuľka č. 8). Významne dominujú obyvatelia slovenskej národnosti (3140 obyvateľov). Ostatné národnosti majú z hľadiska početného zastúpenia obyvateľstva i percentuálneho podielu iba veľmi okrajový význam. Ako ostatnú nezistenú národnosť uviedlo 27 obyvateľoch.

Tabuľka 8: Národnostné zloženie obyvateľov obce Hruštín podľa SOBD 2011

Národnosť	Počet	%
Slovenská	3140	98,80%
Česká	6	0,19%
Ukrajinská	1	0,03%
Poľská	2	0,06%
Maďarská	1	0,03%
Srbská	1	0,03%
Nezistená	27	0,85%
Spolu	3178	100,00%

Zdroj: datacube.statistics.sk - SOBD 2011 – vlastné spracovanie

Štruktúra obyvateľstva podľa dosiahnutého vzdelania

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce Hruštín odzrkadľuje vidiecky charakter tohto územia. Je dôležitou charakteristikou z hľadiska ekonomickej štruktúry obce a je jedným zo základných predpokladov pri uplatnení na trhu práce. Z hľadiska vzdelanostnej štruktúry obyvateľstva obce Hruštín (tabuľka č. 9, graf č. 7) možno vidieť, že najviac obyvateľov sledovaného územia má dosiahnuté

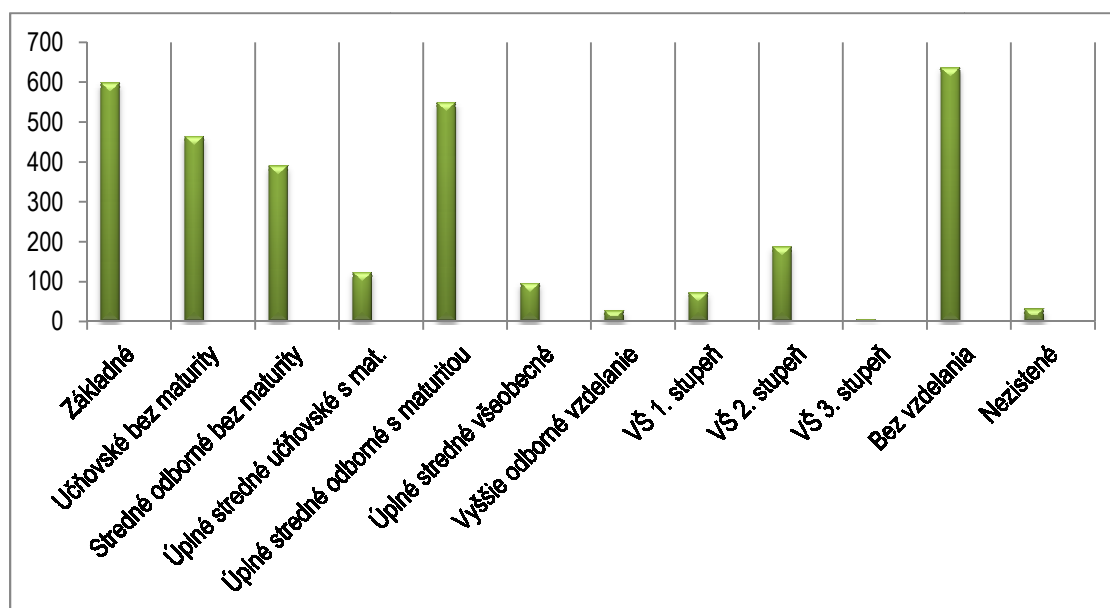
základné vzdelanie (spolu 598 obyvateľov). Za nimi nasleduje úplné stredné odborné vzdelanie s maturitou (celkovo 1448 obyvateľov) a obyvatelia s učňovským vzdelaním bez maturity (spolu 464 obyvateľov). Pokiaľ budeme sledovať vysokoškolské vzdelanie tak 187 obyvateľov dosiahlo druhý stupeň vysokoškolského vzdelania, 72 obyvateľov 1. stupeň vysokoškolského vzdelania a 5 obyvateľia dosiahli 3. stupeň vysokoškolského vzdelania. Bez vzdelania bolo evidovaných až 636 obyvateľov (čo je v percentuálnom vyjadrení 20,01% obyvateľov v roku 2011). Nezistené vzdelanie bolo uvedené pri 31 obyvateľoch.

Tabuľka 9: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce Hruštín podľa SOBD 2011

	Muži	Ženy	Spolu
Základné	236	362	598
Učňovské (bez maturity)	301	163	464
Stredné odborné (bez maturity)	227	163	390
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	77	46	123
Úplné stredné odborné (s maturitou)	270	279	549
Úplné stredné všeobecné	39	57	96
Vyššie odborné vzdelanie	5	22	27
Vysokoškolské 1. stupeň	25	47	72
Vysokoškolské 2. stupeň	77	110	187
Vysokoškolské 3. stupeň	2	3	5
Bez školského vzdelania	305	331	636
Nezistené	14	17	31
Spolu	1578	1600	3178

Zdroj: datacube.statistics.sk - SOBD 2011 – vlastné spracovanie

Graf 6: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce Hruštín podľa SOBD 2011

Zdroj: datacube.statistics.sk - SOBD 2011 – vlastné spracovanie

Vývoj nezamestnanosti

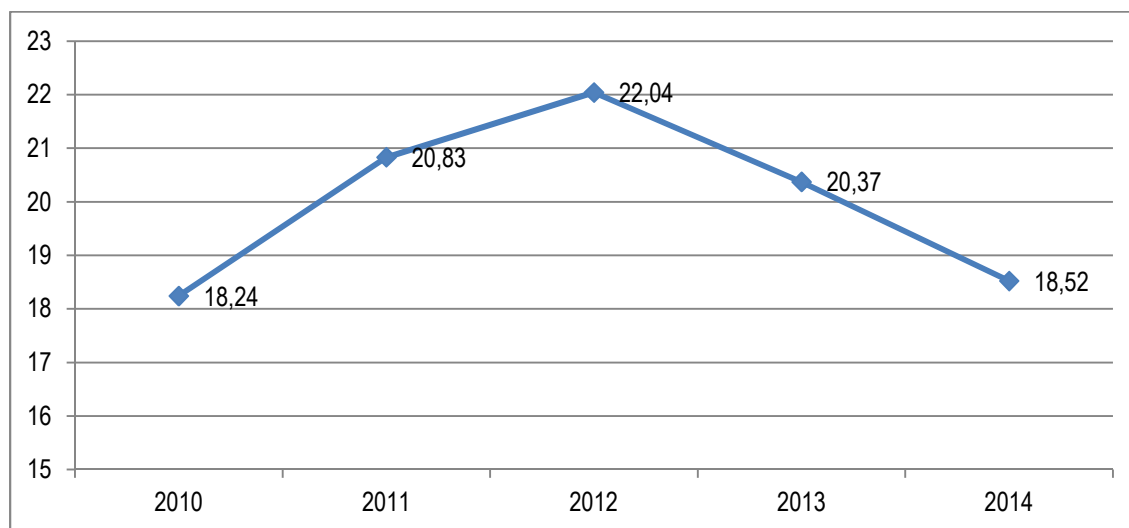
Ak sledujeme vývoj počtu nezamestnaných v obci Hruštín za posledných päť rokov (tabuľka č. 10) tak vidíme, že od roku 2010 až do roku 2012 mala nezamestnanosť rastúcu tendenciu, keď počet nezamestnaných vzrástol z pôvodných 197 evidovaných uchádzačov o zamestnanie (18,24%) na 238 uchádzačov o zamestnanie (22,04%). Po roku 2012 evidujeme už len pokles miery evidovanej nezamestnanosti až na 200 uchádzačov (čo je v percentuálnom vyjadrení 18,52% v roku 2014).

Tabuľka 10: Celkový počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie obec Hruštín

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Evidovaných nezamestnaných	197	225	238	220	200

Zdroj: ŠÚ SR, 2016

Graf 7: Vývoj miery evidovanej nezamestnanosti obce Hruštín v % (2010 - 2014)

Zdroj: ŠÚ SR, 2016

1.5 Občianska infraštruktúra

1.5.1 Školstvo

Oblasť školského vzdelávania v obci Hruštín a miestna časť Vaňovka zabezpečuje jedna materská škola a jedna základná škola, ktorých zriaďovateľom je obec. Materská škola zabezpečuje výučbu pre štyri triedy s celodennou výchovnou starostlivosťou s vyučovacím jazykom slovenským. K 15.9.2015 navštevovalo materskú školu 96 detí, ktorým poskytujú vzdelávanie ôsmi učitelia. Sledovaním počtu detí v materskej škôlke (tabuľka č. 11) jasne vidieť, že počet detí v poslednom školskom roku sledovaného obdobia narástol na spomínaných 96 detí, z pôvodných 85 detí v školskom roku 2010/2011.

Základná škola v obci je rovnako zriadená obcou. V súčasnosti poskytuje výučbu pre 19 tried v 1. - 9. ročníku. Vyučovacím jazykom na ZŠ Hruštín je slovenčina. K 15.9.2015 navštevovalo základnú školu 145 detí v 1. - 4. ročníku a 184 detí v 5. - 9. ročníku. Sledovaním vývoja počtu detí v základnej škole (tabuľka č. 12) jasne vidieť, že počet detí v poslednom školskom roku klesol na 329 detí, z pôvodných

367 detí v školskom roku 2010/2011. Vývoj počtu detí má klesajúcu tendenciu. Vzdelávanie na ZŠ zabezpečuje 27 učiteľov. Na základnej škole sa vyučujú cudzie jazyky: anglický a nemecký. Okrem základného vzdelania môžu deti po vyučovaní navštevovať aj rôzne záujmové krúžky (divadelný, športovo-turistický, infromatický, čitateľský, matematický, folklórny). Škola je vybavená počítačovými miestnosťami, jazykovými učebňami, interaktívnymi tabuľami, dataprojektormi či videoprojektormi, tlačiarňami, skenermi, TV a majú prístup na internet. Škola má od školského roka 2006/2007 k dispozícii telocvičňu. Na hodiny telesnej a športovej výchovy sa využívajú aj prírodné ihriská - futbalové, tenisové.

Tabuľka 11: Vývoj počtu žiakov v Materskej škole Hruštín

Školský rok	Počet detí
2010/2011	85
2011/2012	89
2012/2013	89
2013/2014	91
2014/2015	85
2015/2016	96

Zdroj: vlastné spracovanie, 2016

Tabuľka 12: Vývoj počtu žiakov v Základnej škole Hruštín

Školský rok	Počet detí
2010/2011	367
2011/2012	356
2012/2013	349
2013/2014	346
2014/2015	328
2015/2016	329

Zdroj: vlastné spracovanie, 2016

1.5.2 Zdravotnícka starostlivosť

V obci Hruštín je zabezpečená základná zdravotná starostlivosť prostredníctvom ambulancie praktického lekára pre dospelých a ambulancie praktického lekára pre deti a dorast. Pozitívne na kvalitu zdravotných služieb v obci vplýva prítomnosť lekárne.

Tabuľka 13: Infraštruktúra zdravotnej starostlivosti

MUDr. Slavomír Mičiak	Obvodné zdravotné stredisko 029 52 Hruštín	Obvodný lekár
MUDr. Eva Zembjaková	Obvodné zdravotné stredisko 029 52 Hruštín	Detská lekárka

1.5.3 Sociálna starostlivosť

Sociálne služby sú zabezpečované v obci prostredníctvom Denného centra. Poskytuje sa v ňom sociálna služba na určitý čas fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek, fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom, rodičovi s dieťaťom alebo starému rodičovi s vnukom alebo vnučkou. Kapacita denného centra je 20 osôb. Denné centrum sa nachádza v miestnej časti Vaňovka. Obec taktiež zabezpečuje terénnu sociálnu službu prostredníctvom opatrovateľskej služby v prirodzenom prostredí klienta. V obci sa v súčasnosti nenachádzajú žiadne zariadenia sociálnych služieb.

1.5.4 Bývanie

Občianska infraštruktúra týkajúca sa bývania a bytovej problematiky je v sledovanom území tvorená prevažne individuálnou bytovou výstavbou (rodinné domy v súkromnom vlastníctve, tabuľka č. 14) podľa realizovaného Sčítania obyvateľov domov a bytov v roku 2011, pričom aktuálny stav sa môže viac alebo menej odlišovať. Na základe výsledkov zo SOBD 2011 možno konštatovať, že v roku 2011 celkový domový fond v obci tvorilo 810 rodinných domov z čoho 86,54 % (701) bolo trvale obývaných rodinných domov, 107 neobývaných rodinných domov a 2 nezistené. Pri členení rodinných domov podľa obdobiach ich výstavby (tabuľka č. 15) prevládajú v obci rodinné domy vystavané od roku 1961 do roku 1970 v celkovom počte 173 rodinných domov. Najmenšia výstavba bola zaznamenaná pred rokom 1919. Pokiaľ budeme sledovať vlastníctvo pozemkov vhodných pre výstavbu bytov podľa územného plánu, tak v obci sa takéto pozemky nachádzajú. Taktiež sa v obci nachádzajú obyvatelia, ktorí prejavili záujem o bývanie. Počet žiadateľov o výstavbu rodinných domov bol k 31.12.2015 v sledovanom území 10.

Tabuľka 14: Počet IBV v obci Hruštín podľa SOBD 2011

Trvalo obývané RD	Bytové domy	Nezistené
865	7	2

Zdroj: datacube.statistics.sk, 2016 – vlastné spracovanie

Tabuľka 15: Obdobie výstavby rodinných domov v obci Hruštín podľa SOBD 2011

Obdobie výstavby	Počet
Pred rokom 1919	6
1919 - 1945	20
1946 - 1960	94
1961 - 1970	173
1971 - 1980	169
1981 - 1990	112
1991 - 2000	67
2001 - 2005	24
2006 a neskôr	18
Nezistené	127

Zdroj: datacube.statistics.sk, 2016 – vlastné spracovanie

1.5.5 Šport a kultúra

Medzi kultúrne pamiatky s náboženským podtónom patrí najmä rímsko-katolícky kostol sv. Jána Krstiteľa, ktorý bol postavený v roku 1820. Má pôdorys pozdĺžneho tvaru, je jednoloďový, priestranný, klasicistického slohu s čiastočne predsunutou vežou, zakončenou cibulovitou kupolou. V interiéri kostola sa nachádza hlavný oltár sv. Jána Krstiteľa a bočné oltáre Božského srdca Ježišovho a Panny Márie. V miestnej časti Vaňovka sa zároveň nachádza poľná krížová cesta. Okrem kostola sa v obci nachádzajú aj ďalšie kultúrne miesta s cirkevným podtónom, ako napr. Kaplnka Sv. Anny, ktorá pochádza z konca 18. a začiatku 19. storočia. Stĺp sv. Trojice, ktorý stojí na vrchole kopca Príslop na ľavej strane cesty do Oravského Podzámku z 19. storočia. Stĺp sv. Floriána, ktorý je umiestnený pri križovatke ciest do Námestova, Črchle a Radzolky. Stĺp sv. Jána Nepomuckého, ktorý pochádza z roku 1881.

Možnosti kultúrneho, ale aj vzdelávacieho charakteru sú v obci zabezpečené prostredníctvom obecnej knižnice. V súčasnosti sa obecná knižnica nachádza v priestoroch obecného úradu.

Pre organizovanie miestnych kultúrnych podujatí slúži kultúrny dom, kde sa konajú rôzne kultúrno-spoločenské akcie, ako napr. Deň matiek, Dni obce, Hasičská sekerka, Zimný lyžiarsky prechod piatimi hofami, Posedenie s dôchodcami, Maškarný ples a mnoho iných menších kultúrnych a športových podujatí. V obci pôsobia aj rôzne organizácie, ktoré sa podieľajú na aktivitách v obci po celý rok a zúčastňujú sa kultúrno-spoločenských a športových podujatí. O spoločenský život v obci sa podieľajú aj mimovládne neziskové a neštátne organizácie (nadácie, občianske združenia a ďalšie právne formy neziskových združení – tabuľka č. 16).

O aktivitách obce sú občania informovaní prostredníctvom internetu a webovej stránky obce Hruštín. V obci vychádzajú mesačné obecné noviny s názvom Hruštín. Cieľom je poskytovať občanom aktuálne informácie z prvej ruky o celkovom dianí v obci, uverejňovať rozhodnutia zo zasadnutí obecného zastupiteľstva, informácie zo základnej a materskej školy, cirkvi ako aj z ostatných spoločenských organizácií.

Tabuľka 16: Spoločenské organizácie a občianske združenia

Obec	Spoločenské organizácie a združenia
Hruštín	- Folklórna skupina Hruštín - DHZ Hruštín - DHZ Vaňovka - Obecný športový klub - Športový strelecký klub - Poľovnícky spolok Hruštín - Rodinné centrum Motýlik - Hruštínsky offroad

Zdroj: vlastné spracovanie, 2016

1.6 Technická infraštruktúra

Doprava

Obec Hruštín leží na hlavnej dopravnej trase, na ceste I/78 spájajúcej Dolný Kubín a Námestovo. Cesta má znaky strediskovej obce, leží 15 km juhozápadne od Námestova, 18 km od Dolného Kubína a 80 km od sídla kraja mesta Žilina. Okrem tejto cesty sa v obci nachádza aj cesta III. triedy vedúca z obce do lokality Zábava. Má označenie 2283. Sídlo je napojené priamo na cestu Oravský Podzámok – Lokca (Trstená – Banská Bystrica). *Hromadnú dopravu osôb* na opisovanom území zabezpečuje ARRIVA Liorbus, a.s., občania využívajú aj autobusovú dopravu spoločnosti K.L.I.B.O.S. spol. s r. o. a spoločnosti FERIBUS - František Hrkel'. V obci sa nenachádza žiadne železničné spojenie. Najbližšie je možno využiť železničnú dopravu v obci Oravský Podzámok.

Tabuľka 17: Miestne komunikácie v obci Hruštín

Dĺžka obecných komunikácií	12
Z toho prašné	0
Stav komunikácií	Priemer
Dĺžka vybudovaných chodníkov	0,8
Počet mostov	2

Zdroj: vlastné spracovanie, 2016

Infraštruktúra odpadového hospodárstva

Obec má vypracované Všeobecne záväzné nariadenie č. 3/2008 o zbere, preprave a zneškodňovaní komunálneho odpadu a miestnom poplatku za zber, prepravu a zneškodňovanie komunálneho odpadu. Pri zbere sa využívajú viaceré možnosti, či už žetónový systém, vrecový systém, systém zberu do kuka nádob, veľkoobjemových kontajnerov, paušálne platby za odpad a podobne. Systéme zberu zmesového komunálneho odpadu je zabezpečený spoločnosťou Brantner Fatra s.r.o. Komunálny odpad sa zbiera do 110 l nádob. Vývoz komunálneho odpadu je vykonávaný 1 krát za mesiac, 1 x za dva týždne a 1 x za týždeň. Frekvencia vývozu komunálneho odpadu závisí od individuálnej požiadavky občana.

Tabuľka 18: Vytriedené množstvo komunálneho odpadu v obci Hruštín (2010-2015)

KOMUNÁLNY ODPAD		2010	2011	2012	2013	2014	2015
Celkové množstvo (t):							
z toho:	zmesový odpad	276,99	295,20	528,55	301,26	283,45	340,17
	objemový odpad	248,28	238,36	-	253,07	265,28	233,63

Zdroj: vlastné spracovanie, 2016

Tabuľka 19: Vytriedené množstvá komunálneho odpadu podľa jednotlivých zložiek

ROK	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Celkové množstvo (t)						
Papier	-	-	-	-	6,37	-
Sklo	33,43	37,75	42,11	48,72	40,60	40,50

Plasty	15,08	17,44	21,75	19,43	20,85	23,20
Železný šrot	6,81	-	-	-	-	-
Kompozitné obaly	0,78	0,06	-	0,04	0,04	0,02
Obaly z kovu	-	0,02	0,01	-	-	-
Opatrebované batérie a akumulátory	0,10	-	-	-	-	-
Šatstvo	-	-	-	3,50	5,50	-
Elektrické a elektronické odpady	11,83	5,41	3,67	5,91	2,12	5,42
Kovy	-	2,85	3,97	0,93	1,32	1,79

Zdroj: vlastné spracovanie, 2016

Telekomunikácie, pošta a miestny rozhlas

Celé opisované územie je pokryté signálom mobilných operátorov Orange, T-Com, O₂. V obci nie je zavedená káblová televízia. Televízny signál sa šíri prostredníctvom samostatne zriadených prijímačov v jednotlivých domácnostiach (satelity, internet). Pokrytie internetom je takmer 100% - či už prostredníctvom kábla alebo wifi. Obec má vybudovaný miestny rozhlas. V obci sa taktiež nachádza pošta.

Zásobovanie vodou a kanalizácia

Prístup k pitnej vode v obci zabezpečuje Oravská vodárenská spoločnosť. Na celom území existuje aj viacero menších skupinových a miestnych vodovodov. Vodovod je v značnej časti po dobe životnosti, t.j. má vysokú poruchovosť.

Z dotazníkového prieskumu je zrejmé, že obec považuje kapacitu vodovodu za dostačujúcu a taktiež technický stav vodovodnej siete považuje obec za vyhovujúci. Počet domov napojených na skupinový vodovod je spolu 900. Hygienické parametre takto využívannej vody sú veľmi dobré.

V obci je vybudovaná verejná kanalizácia. Počet bytov napojených na verejnú kanalizáciu je spolu 700. Verejná kanalizácia bola skolaudovaná v roku 2016. Obec nemá vybudovanú ČOV na svojom území. Obyvatelia využívajú vlastné septiky, prípadne odpadová voda nie je čistená.

1.7 Hospodárstvo obce

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa výberového zisťovania pracovných síl zahŕňa všetky osoby vo veku od 15 rokov, ktoré patria medzi pracujúcich v civilnom sektore, nezamestnaných alebo príslušníkov ozbrojených zložiek. Celkový počet zamestnaných je 2 291 obyvateľov (rok 2015).

Sledovaním počtu fyzických a právnických osôb (tabuľka č. 20) vidíme, že najväčšie zastúpenie spomedzi právnických osôb majú ziskové organizácie, naopak spomedzi fyzických osôb sú to živnostníci (až 228 živnostníkov v obci). V obci sa nachádzajú aj šiesti samostatne hospodáriaci roľníci. Celkovo bolo v obci 296 podnikateľských subjektov.

Tabuľka 20: Štruktúra PO a FO na území obce Hruštín 2014

Obec	PO ziskové	PO neziskové	FO živnostníci	FO slobodné povolania	FO samostatne hosp. roľníci	Subjekty spolu
Hruštín	21	18	228	3	26	296

Zdroj: OcÚ Hruštín, 2016

V súčasnosti sú v obci Hruštín identifikovaní nasledovní zamestnávateľia v poľnohospodárskych, hospodárskych a nevýrobných odvetviach:

- PD Hruštín
- COOP Jednota Námestovo
- Obec Hruštín
- KUMA pekáreň
- Magnum - pizzeria
- Pošta Hruštín
- Píla Hruštín
- Penzión a reštaurácia Príslop
- SKI Zábava Hruštín – ubytovacie a stravovacie služby
- Miroslav Šeliga – syrárska výroba

Ekonomickú silu sledovaného územia v oblasti poľnohospodárstva nám dobrým spôsobom demonštruje aj zloženie, resp. charakter pôdy v dotknutom území. Takáto klasifikácia nám poskytuje informácie o využívaní pôdneho zdroja (tabuľka č. 21). Ako môžeme vidieť, tak najväčšie zastúpenie majú trvalé trávne porasty až 17,62 km², ďalej nasledujú lesné pozemky 12,10 km² a orná pôda 4,56 km², čo predstavuje takmer štvornásobne menšiu rozlohu ako trvalé trávnaté porasty.

Územie Hruštína je známe svojou tradíciou výroby syrárskych a mliekarenských výrobkov a špecialít akými sú korbáčiky, uzlíky, oštiepky a množstvo iných syrárskych výrobkov, ktorých výroba zamestnáva nemalý počet obyvateľov, prevažne na vidieku, kde má táto tradícia silné korene. Nemalý počet pracovných miest vytvárajú remeselné služby a drobné živnostenské služby, ktoré sa v Hruštíne ponúkajú (drevozroba, maloobchod s potravinami a pochutinami, obchodná činnosť, zámočníctvo, krajčírstvo, stolárstvo, ubytovacie služby, vykonávanie bytovej a občianskej stavby). Sú tu zastúpení aj ľudoví umelci – hlavne rezbári a kamenári. Poľnohospodárska výroba bola zameraná prevažne na pestovanie zemiakov (Orava a Hruštín je tradičným zemiakárskym regiónom), ovsa, jačmeňa. Dôležitou úlohou v zložke hospodárstva bol a aj v súčasnosti – hoci už podstatne menej, je chov hospodárskych

zvierat práve vďaka veľkej výmere trvalo trávnatých porastov a klimatickým podmienkam v opisovanom území.

Tabuľka 21: Štruktúra pôdneho fondu v obci Hruštín

Druh pôdy	Výmera v km ²
orná pôda	4,56
chmeľnica	0,00
vinica	0,00
záhrada	0,47
ovocný sad	0,00
trvalý trávny porast	17,62
lesný pozemok	12,10
vodná plocha	0,13
zastavaná plocha a nádvoria	1,17
ostatná plocha (okrasná zeleň, cintorín, neplodná pôda, povrchová ťažba, ihrisko, štadión, kúpalisko, športová dráha, autokemp, táborisko, botanická a zoologická záhrada, skanzen, amfiteáter, pamätník a iné)	0,43

Zdroj: datacube.statistics.sk, 2015

Tabuľka 22: Rozpočet obce Hruštín (2010 – 2015)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Bežné príjmy	1 146 694	1 221 169	1 304 215	1 387 808	1 470 715	1 317 046
Bežné výdavky	1 045 131	1 109 357	1 157 196	1 236 560	1 217 392	1 241 146
Kapitálové príjmy	767	694 208	303 001	19 193	9 040	500
Kapitálové výdavky	421 327	664 621	295 140	83 556	105 800	87 600

Zdroj: OcÚ Hruštín, 2016

Cestovný ruch

Sledované územie spadá v rámci regionalizácie cestovného ruchu Slovenska do Oravského regiónu. Tento sa ďalej člení na subregióny. Sú to subregióny: Oravská priehrada, Roháče, Oravský Podzámok – hrad, Oravská Magura.

Región je destináciou, ktorá disponuje potenciálom turistických hodnôt, ubytovacích, stravovacích, informačných a ďalších doplnkových služieb. Ich správnym a vhodným spojením do atraktívnych produktov a zabezpečením ich vhodnej prezentácie na trhu cestovného ruchu sa môže stať obec Hruštín rovnako atraktívnou ako ktorákoľvek iná turistická oblasť na Slovensku či v Európe. Územie Hruštína je neustále sa rozvíjajúci región, pričom cestovný ruch tejto oblasti vychádza hlavne so silných historických, kultúrnych a geografických hodnôt. Disponuje totiž nielen lokalizačnými predpokladmi, ale i

historickým, kultúrnym či ľudským potenciálom, ktoré mu dávajú predpoklad uspieť na trhu s produktmi cestovného ruchu. Avšak za predpokladu vytvorenia komplexných balíčkov služieb, resp. uceleného produktu cestovného ruchu v širšom kontexte pre všetky segmenty cestovného ruchu.

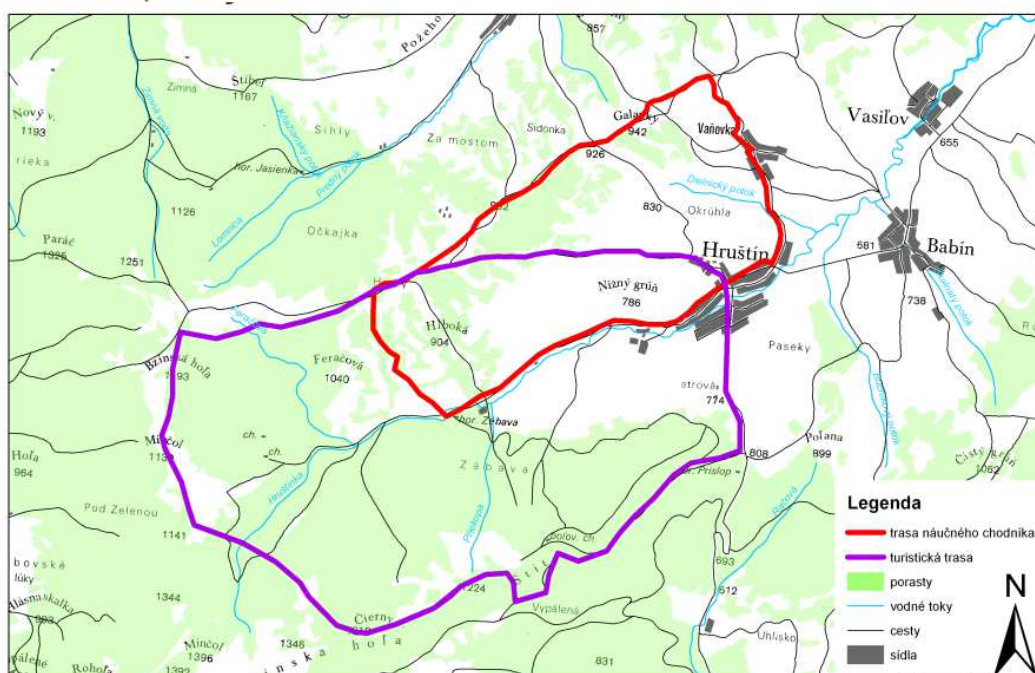
Lokalizačné predpoklady územia

Cestovný ruch sa orientuje na využívanie kultúrno-historických kapacít vidieckej, ale aj mestskej zóny (bezprostredná blízkosť miest Námestovo, Dolný Kubín). Územie je taktiež známe ako lokalita uprostred hôr, ktorá ponúka návštevníkom mnoho príležitostí na využitie voľného času, či už je to turistika, lyžovanie alebo iné alternatívne formy trávenia voľného času. Turistická sezóna je počas letného a aj zimného obdobia, kedy najviac návštevníkov navštívi lyžiarske centrum SKI Zábava Hruštín, Oravský hrad (absolútna TOP destinácia v bezprostrednej blízkosti obce s ročným počtom návštevníkov 175 000), Oravskú priehradu, dva akvaparky (Aquarelax Dolný Kubín a Meander park Oravice), Koliba u Kuba na Vasilovskej holi, Puchmajerovej jazierko (ktoré sa nachádza v katastrálnom území mesta Dolný Kubín, na severnom svahu Kubínskej hole a prístup k nemu vedie cez Vasilovskú hoľu na Zábave, Čertova jama (estetická lokalita), Zadný lán s prameňom minerálnej vody, múzeá a galérie vo vyššie spomínaných okresných mestách. Ďalším z významných lokalizačných faktorov je lesnatosť územia (Hruštín je vychýrenou hubárskou lokalitou na Orave), sklon reliéfu, takisto aj expozícia lyžiarskeho svahu, ktorá je smerom na východ s výhľadmi na Roháče, Babiú horu, Pilsko, Oravskú priehradu a mesto Námestovo. Spomedzi lokalizačných faktorov, ktorých je v opisovanom území taktiež dostatok, možno uviesť cyklotrasy (spájajúce Hruštín s Dolným Kubínom a Námestovom), ktoré sú určené pre zdatných a menej zdatných cyklistov, vedú krásnou oravskou prírodou; novovybudovaný hruštínsky náučný chodník a turistickú trasu (obrázok č. 1), na ktorom sú osadené dva drevené altánky a niekoľko informačných tabúl s informačnými bodmi. Turistická trasa je v zime využívaná na pravidelne sa konajúce bežkárске prechody.

Do lokalizačných predpokladov môžeme zaradiť takisto aj kultúrne a architektonické pamiatky, akými sú napríklad:

- Rímskokatolícky kostol sv. Jána Krstiteľa
- Kaplnka sv. Anny
- Hruštínska drevenica
- Stĺp sv. Trojice
- Stĺpy a kríže
- zachovalá pôvodná hruštínska architektúra, ktorá je typická pre túto obec (typický dvojité lomený štít na dreveniciach)

Obrázok 1: Náučný chodník a turistická trasa v Hruštíne

Veľmi významnú úlohu pri lokalizačných faktoroch zohrávajú aj kultúrne podujatia. Spomedzi nich môžeme spomenúť Novoročný stolnotenisový turnaj, Trojkráľové stretnutie, Zimný lyžiarsky prechod Vaňovským chotárom, Zimný lyžiarsky prechod piatimi hoľami, Turnaj v šachu a dáme, Veľká cena obce Hruštín v streľbe zo vzduchových zbraní, Stavanie mája, Deň matiek, Deň rodiny, Dni obce, Hasičská sekerka obce Hruštín, Posedenie s dôchodcami, Čakáme Mikuláša, Futsalový turnaj o pohár starostu obce Hruštín, plesy a mnoho ďalších podujatí, ktoré majú ako regionálny, tak aj nadregionálny význam.

V obci Hruštín možno identifikovať aj tradičné vidiecke remeslá, akými sú napríklad drevárstvo, rezbárstvo, výroba tradičných syrových výrobkov (korbáčiky, uzlíky, parenice...) a podobne vďaka ktorým rozvoj cestovného ruchu dostáva nový rozmer, pretože sa môže zamerať aj na iné formy prezentácie svojho územia.

Okolie Hruštína je vhodné na rekreačné športy, cykloturistiku, bežecké lyžovanie a je východiskovým bodom pre turistické aktivity smerované na Vasilovskú hoľu, Kubínsku hoľu a hrebeňovú turistiku Oravskej Magury. Aktivity tu možno vykonávať prostredníctvom zokruhovaných trás aj počas leta a aj počas zimy. Taktiež sa tu nachádza niekoľko cyklotrás, no žiadna hipotrasa (hoci je územie vhodné aj na takýto druh voľnočasových aktivít).

Vzhľadom na charakter územia Oravy je nevyhnutná existencia Horskej záchranej služby (HZS), ktorá sídli v Dolnom Kubíne (náčelníctvo) a Zuberci (Západné Tatry Sever). Samozrejmosťou sú turistické informačné kancelárie (Turistické informačné centrum Trstená, Turistická informačná kancelária Dolný Kubín a Zuberec), ktorých úlohou je informovať o možnostiach ubytovania, stravovania, podujatiach a podobne.

Územie Hruštína je známe aj ako rodisko významných osobností, ktoré sa zaslúžili o spoločenský, kultúrny a sociálny rozvoj tohto územia. Sú to napríklad:

- *František Kluska (03.03.1928)* - kybernetik

- *Augustín Martvoň* (05.01.1933) - chemik
- *Ján Martvoň* (05.01.1857 - 22.03.1948) - kňaz, lekárnik
- *Ondrej Martvoň* (14.10.1891 - 11.04.1955) - redaktor, lekárnik
- *Vendelín Radzo* (16.07.1929) - profesor, vedec
- *Ondrej Šeliga* (02.10.1786 - 11.02.1857) - kňaz, lekárnik
- *Štefan Šmihel* (20.05.1914 - 28.04.1983) - kňaz

Realizačné predpoklady územia

Až pôsobením realizačných predpokladov môžeme hovoriť o plne fungujúcom cestovnom ruchu. Do tohto typu predpokladov môžeme zaradiť pozemné komunikácie a všetky zariadenia, ktoré potrebuje účastník cestovného ruchu na rekreáciu (hotely, ubytovne, ubytovanie v súkromí, apartmány, penzióny ale napríklad aj lanovky).

Sledované územie má veľmi perspektívnu polohu pre rozvoj cestovného ruchu. Prechádza ním cesta I/78 spájajúca okres Dolný Kubín s okresným mestom Námestovom. V území sa nenachádza žiadna veľkokapacitná železničná preprava osôb (okres Námestovo je jedným zo štyroch okresov Slovenska, ktoré nemá vybudovanú železničnú infraštruktúru – mimo Oravskej lesnej železnice v Oravskej Lesnej) V relatívne malej vzdialenosti sa nachádzajú aj letiská – Žilina, Poprad a Ružomberok. Taktiež letisko v Krakove. Čo sa týka zariadení potrebných na vykonávanie cestovného ruchu, tak potrebám návštevníkov cestovného ruchu slúžili v roku 2015 podľa oficiálnej štatistiky Štatistického úradu SR štyri oficiálne ubytovacie zariadenia: hotel, penzión, ubytovanie v súkromí. Najväčšie ubytovacie zariadenie sa nachádza v lokalite SKI Zábava Hruštín.

Počty a kapacity ubytovacích zariadení na území obce Hruštín (tabuľka č. 23) za sledované obdobie 2010 – 2015 možno vidieť, že sú niektoré oficiálne štatistiky (okrem počtu ubytovacích zariadení v obci) označené písmenom „D“, čo znamená dôverný údaj. Počas sledovaného obdobia vidíme nárast počtu ubytovacích zariadení z dvoch v roku 2010 na 4 v roku 2015. Taktiež počet izieb narástol z pôvodných 31 na 51 ku koncu sledovaného obdobia a aj počet stálych lôžok z pôvodných 64 na 104, čo len dokazuje pozitívny trend vo vývoji lôžok v území.

Tabuľka 23: Počty a kapacity ubytovacích zariadení na území obce Hruštín (2010 – 2015)

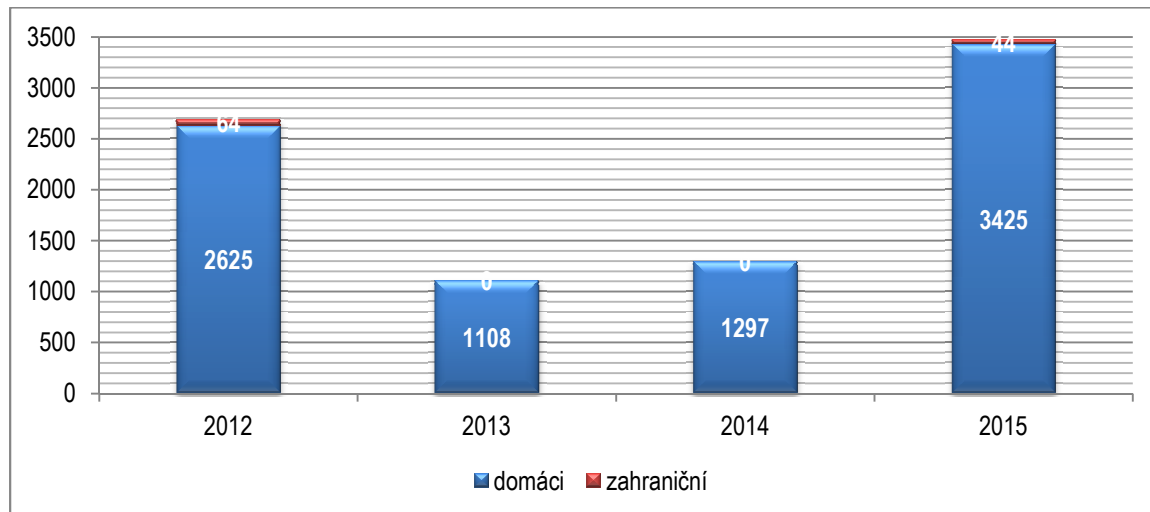
Rok	Ubytovacie zariadenia	Izby	Lôžka spolu	Stále lôžka	Príležitostné lôžka	Miesta na voľnej ploche
2010	2	D	D	D	D	D
2011	2	D	D	D	D	D
2012	3	31	79	64	15	0
2013	3	31	79	64	15	0
2014	3	31	79	64	-	0
2015	4	51	134	104	-	0

Zdroj: ŠÚ SR, 2016

Ak sledujeme počet návštevníkov v ubytovacích zariadeniach (graf č. 9) tak v rokoch 2010 a 2011 bol tento ukazovateľ vykázaný ako D – dôverný. Od roku 2012 sú štatistiky k dispozícii. V roku 2012 sa ubytovalo a navštívilo obec Hruštín 2625 domácich návštevníkov a 64 zahraničných návštevníkov. V rokoch 2013 a 2014 evidujeme len domácich návštevníkov s počtom 1108, respektíve 1297 v roku 2014. V roku 2015 zaznamenávame najvyšší počet domácich návštevníkov, a to 3425 a 44

zahraničných návštevníkov. Z uvedeného vyplýva jednoznačná potreba zamerať sa na zahraničnú klientelu, ktorá je len zlomkom z celkového počtu návštevníkov v ubytovacích zariadeniach. Predpoklad do ďalších rokov je taký, že dôjde k nárastu počtu ubytovaných, najmä domácich, vďaka opatreniam vlády SR a poskytovaním dotácií na lyžiarske kurzy a školy v prírode v rámci tzv. sociálnych balíčkov.

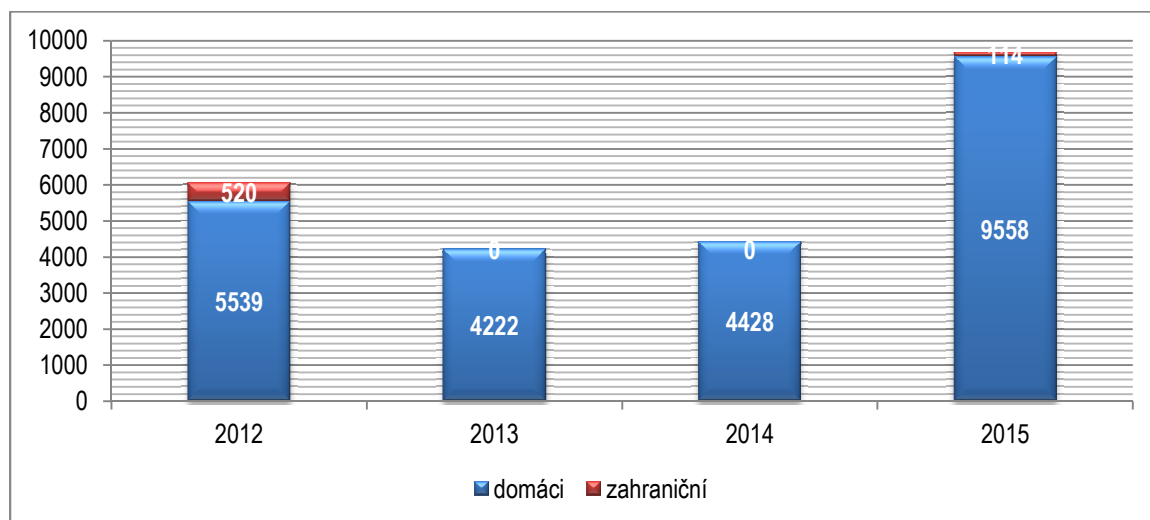
Graf 8: Vývoj počtu návštevníkov ubytovacích zariadení v obci Hruštín (2012-2015)

Zdroj: ŠÚ SR, 2015

Sledovaním vývoja počtu prenocovaní v dotknutom území (graf č. 10) vidíme, že vývojový trend je identický s predchádzajúcim grafom. V rokoch 2010 a 2011 bol počet prenocovaných návštevníkov označený symbolom D – dôverný údaj. V roku 2012 vidíme ale, že počet prenocovaní domácich návštevníkov bol 5539 a zahraničných návštevníkov 520. V rokoch 2013 a 2014 evidujeme taktiež iba počty prenocovaní domácich návštevníkov, ktoré sú 4222 a 4428. V roku 2015 je počet prenocovaní domácich návštevníkov 9 558 a zahraničných návštevníkov 144. **Nárast počtu prenocovaní domáceho obyvateľstva je v sledovanom období o 72,19 % a pokles počtu prenocovaní zahraničného obyvateľstva je v sledovanom období o 78,10 %.** Taktiež je možné konštatovať, že je potrebné zamerať sa pri rozvoji na zahraničnú klientelu a trend vo vývoji počtu prenocovaní bude taktiež pravdepodobne identický s vývojom počtu návštevníkov v ubytovacích zariadeniach.

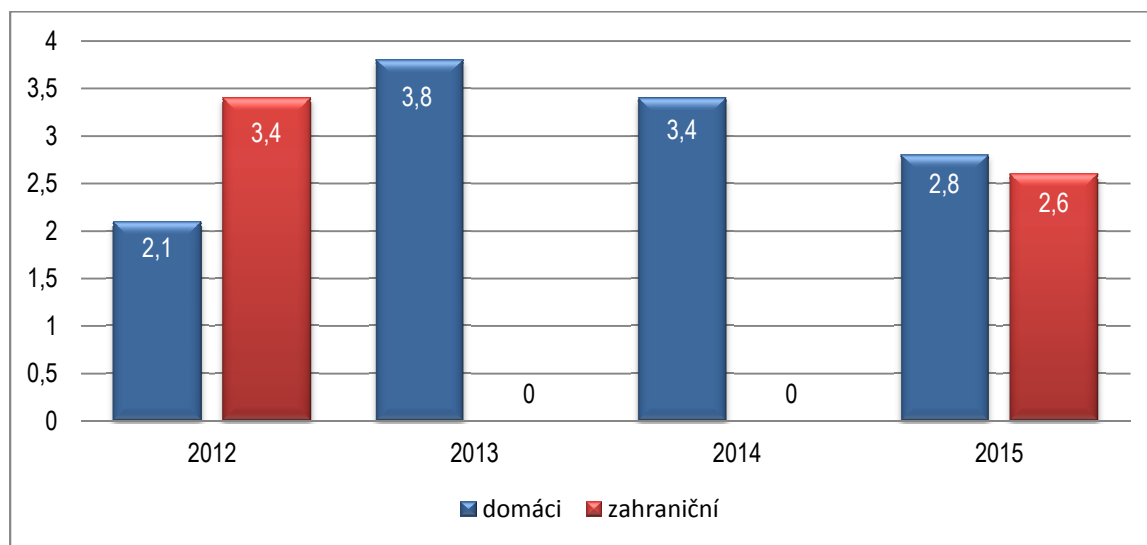
Graf 9: Vývoj počtu prenocovaní návštevníkov obce Hruštín (2012-2015)

Zdroj: ŠÚ SR, 2016

Ak budeme analyzovať priemerný počet prenocovaní v období 2012 – 2015 (roky 2011 a 2012 opäť označené ako D – dôverný údaj; graf č. 11), tak vidíme, že priemerný počet prenocovaní domáceho obyvateľstva rástol z 2,1 noci na 3,8 noci v roku 2013 (najvyššia zaznamenaná hodnota v sledovanom období). V rokoch 2014 a 2015 priemerný počet prenocovaní klesol na 3,4, respektíve 2,8. Priemerný počet prenocovaní zahraničných návštevníkov bol v roku 2012 3,4 noci, roky 2013 a 2014 sú bez záznamu a v roku 2015 je priemerný počet prenocovaní 2,6 noci. Ako pri predchádzajúcich grafoch, aj tu predpokladáme, že priemerná dĺžka prenocovania v ubytovacích zariadeniach sa zvýši, a to najmä vďaka už popisovaným opatreniam vlády SR.

Graf 10: Vývoj priemernej dĺžky počtu prenocovaní v obci Hruštín (2012-2015)

Zdroj: ŠÚ SR, 2016

Selektívne predpoklady územia

Tieto predpoklady nám hovoria o tom, kto a ako často sa môže cestovného ruchu zúčastniť a z akého dôvodu sa cestovného ruchu zúčastňuje. V letných mesiacoch trávi obyvateľstvo regiónu svoj voľný čas na záhradách alebo chatkách, prípadne gro voľného času investujú do prác v záhrade, zveľadovaniu domov, venujú sa hospodárstvu. Niektorí z nich navštevujú Oravský hrad, Vodnú nádrž Oravská priehrada, rôzne obecné kultúrne podujatia a taktiež obľubujú turistické výlety do okolia. Tento druh voľnočasovej aktivity vykonávajú ako počas pracovného dňa, tak aj cez víkendy. V zimných mesiacoch navštevujú niekoľko lyžiarskych stredísk, kliziská v mestách, veľkej obľube sa teší bežecké lyžovanie, ktoré má na území obce priam ideálne podmienky pre rozvoj.

Pokiaľ budeme hovoriť o pasívnom cestovnom ruchu, tak u obyvateľstva obce prevláda navštevovanie oblastí Stredozemného mora počas letných mesiacov (aj z dôvodu finančnej prístupnosti). V zimných mesiacoch sa niektorí obyvatelia vydávajú do lyžiarskych stredísk v rakúskych Alpách, prípadne poľskej strany Tatier, akvaparkov.

Selektívne predpoklady sú úzko spojené s hustotou obyvateľstva, vekovou štruktúrou obyvateľstva, jeho kúpyschopnosťou, celkovými sociálnymi pomermi, vzdelaním, vlastníctvom auta alebo objektu cestovného ruchu, priemerného mesačného príjmu rodiny a podobne.

Trendy v cestovnom ruchu medzi obyvateľmi Hruštína a Oravského regiónu

Najnovšie trendy v oblasti cestovného ruchu by sa dali zhrnúť do niekoľkých bodov:

- neustále skracovanie dĺžky dovolenky, viac kratších dovolení do roka (predĺžené víkendy),
- zvyšuje sa dopyt po dovolenkách na objednávku, vplýva na to aj väčšia možnosť používania informačných technológií a tzv. Generácia Y,
- nárast záujmu o nehotelové ubytovanie (ubytovanie v súkromí...),
- rastie počet turistov v poproduktívnom veku, čomu treba prispôbiť aj ponuku,
- aktívne prežitie dovolení: cykloturistika, adrenalínové športy,
- neustály nárast foriem cestovného ruchu, akými sú agroturistika a vidiecky cestovný ruch,
- tematicky zamerané náučné okruhy (pivná cesta, cesta remesiel, cesta tradičnej kuchyne a výrobkov...),
- hipoturistika, animoterapia,
- wellness cestovný ruch,
- lyžovanie a letná turistika v kombinácii napríklad s wellness a podobne,
- predstava ideálnej dovolenky (7-14 dňovej) – kombinácia hôr a kúpania v regiónoch a návštev hradov, múzeí, kultúrno – historických pamiatok,
- zvyšovanie počtu prenocovaní domácich návštevníkov v sledovanom území,
- znižovanie počtu prenocovaní zahraničných návštevníkov v sledovanom území,
- priemerné výdavky obyvateľa regiónu na domáci dovolenkový pobyt síce rastú, sú však neustále v priemere až trojnásobne nižšie ako výdavky na dovolenkový pobyt v zahraničí,
- záujem zahraničných návštevníkov sa sústreďuje na zimné športy v lyžiarskych strediskách, dovolenky na horách a pri vode, wellness pobyty, poznávanie pamiatok,
- nárast mobility a dopytu po požičovniach áut, motocyklov a bicyklov,
- význam kamenných cestovných agentúr klesá, balíky služieb budú stále viac nakupované cez internet,
- nutnosť identifikácie regiónu ako jednotného a uceleného produktu cestovného ruchu (spoločná značka kvality a pod, zľavové karty, jedna vstupenka platí do viacerých zariadení...),
- v oblasti zimných športov je významný nárast rekreačného bežeckého lyžovania,
- výrazné tendencie posilňovať cykloturistiku aj na medzištátnej úrovni (najmä s Poľskom).

1.8 SWOT analýza

SWOT analýza je nástroj strategického plánovania používaný na hodnotenie silných a slabých stránok, príležitostí a hrozieb, ktoré spočívajú v danom projekte, obchodnej príležitosti, území, prípadne v inej situácii, v ktorej sa nachádza organizácia alebo územie so snahou uskutočniť určitý cieľ. Zahrňuje monitorovanie marketingového interného aj externého prostredia:

- Silné stránky (**Strengths**) – interné / vnútorné atribúty / vlastnosti, ktoré jej môžu napomôcť k dosiahnutiu cieľa,
- Slabé stránky (**Weaknesses**) – interné / vnútorné atribúty / vlastnosti, ktoré sťažujú dosiahnutie cieľa,
- Príležitosti (**Opportunities**) – externé podmienky, ktoré môžu dopomôcť k dosiahnutiu cieľa,
- Ohrozenia (**Threats**) – externé podmienky, ktoré môžu sťažiť dosiahnutie cieľa.

Kultúra, šport, vzdelávanie

Silné stránky

- Základná a materská škola v obci
- Kvalifikovaní učitelia škôl
- Miestne kultúrne stredisko v obci
- Fungovanie záujmových krúžkov a útvarov na ZŠ
- Fungujúce tradičné kultúrne a športové podujatia v obci
- Lyžiarske stredisko SKI Zábava
- Vhodné terény pre bežecké lyžovanie
- Turistické chodníky a náučný chodník v katastri obce
- Kultúrne pamiatky v obci (ľudová architektúra, sakrálné pamiatky)
- Školská, farská a obecná knižnica
- Fungujúca spolupráca Hruštín – Zabierzów na úrovni kultúrnej, športovej, vzdelávacej, spoločenskej
- Vydávanie obecného buletínu
- Dostatočné ľudské zdroje – kultúrny potenciál
- Potenciál ľudových remesiel a tradícií
- Vytvorené podmienky pre organizovanie rezbárskych plenérov a workshopov
- Telocvičňa, fitness, viaceré možnosti športových aktivít
- Dobré fungujúci stolný tenis
- Existencia streleckého areálu
- Fungujúce poľovné združenie

Slabé stránky

- Chýbajúce kluby a združenia občanov (mládeže, dôchodcov)
 - Nefunkčnosť turistického klubu
 - Nedostatočná prezentácia hruštínskej kultúry a tradícií smerom vonok
 - Chýba pútavé tradičné folklórne podujatie (festival) v obci
 - Nedostatok aktivistov pre kultúrnu, spoločenskú a športovú činnosť
 - Chýbajúce voľnočasové aktivity v obci pre mládež a dospelých
 - Zanikanie niektorých ľudových remesiel
 - Chýbajú praktické ukážky ľudovej výroby
 - Chýba centrum voľného času a školské stredisko záujmovej činnosti
 - Nedostatočné prepojenie školských športových aktivít s ostatnými športovými klubmi a aktivitami
 - Chýba kronika MČ Vaňovka a kronika osobností a rodov obce
 - Absencia miesta, kde by sa sústreďovali všetky dôležité informácie o kultúre, vzdelávaní a športe v obci (mimo budovy obecného úradu)
-

- Dobré fungujúci DHZ Hruštín a DHZ Vaňovka
- Funkčné farské spevokoly
- Dobré podmienky pre koncertovanie a divadelné vystúpenia
- Dobré technické podmienky pre vzdelávanie
- Existujúci školský klub detí
- Záujmové útvary cudzích jazykov pre deti
- Dobrý image obce v rámci regiónu pre organizovanie kultúrnych podujatí
- Dobrý manažment kultúry a spoločenského života v obci
- Dobrá úroveň web (obce, SKI, ZŠ)

Príležitosti

- Priestor pre vidiecke múzeum (hruštínsku drevenicu)
- Dobré prírodné podmienky pre zimné športy
- Kultúrne výmeny na regionálnej a nadregionálnej úrovni
- Príprava a realizácia projektov spolupráce
- Podpora kultúry, vzdelávania a športu štátom, podnikateľskými subjektami a sponzormi
- Spolupráca samosprávy s okolitými samosprávami a organizáciami
- Dobré podmienky pre ďalší rozvoj turistických a náučných chodníkov, cyklotrás, hipotrás
- Revitalizácia sakrálnych a svetských pamiatok v regióne

Ohrozenia

- Prírodné živly, povodne, kalamity, klimatické zmeny
- Vandalizmus
- Odliv mladých ľudí z obce a regiónu
- Negatívny demografický vývoj
- Nedostatok pracovných príležitostí
- Nezáujem obyvateľov o kultúru, šport a voľný čas v obci
- Strata tradičných remesiel a iných nehmotných prejavov ľudovej kultúry
- Pretrvávajúca devastácia technického stavu kultúrnych pamiatok z titulu nezáujmu a nedostatku finančných zdrojov
- Nevyužívanie materiálnych zdrojov územia (kultúrne pamiatky s historickým významom)

Životné prostredie

Silné stránky

- Časť katastra sa nachádza vo vyhlásenom veľkoplošnom chránenom území (CHKO Horná Orava)
- Prírodné vzácnosti a zaujímavosti
- Lesy s bohatou flórou a faunou
- Stromová zeleň v okolí ZŠ a kostola
- Dostatok kvalitnej pitnej vody
- Fungujúce odpadové hospodárstvo
- Neexistencia zdravotne závažných prevádzok v obci
- Veľká veternosť a málo inverzií (pozitívny rozptyl znečistenia vzduchu)
- Prechod činnosti PD na ekologické hospodárenie
- Zmena palivovej základne školských a obecných budov
- Členstvo obce v združení Eko-Centrum, o.z.
- Zachovalé životné prostredie mimo urbanizovaných priestorov
- Čisté životné prostredie
- Rieka Hruštinka a Radzovka
- Existencia maloplošných chránených území a lokalít NATURA 2000
- Bohatá fauna a flóra, vysoká biodiverzita
- Autenticnosť prírodného potenciálu v území
- Zavedený triedený zber odpadu
- Vysoká lesnatosť územia,
- Dobrý vplyv škôl a školských zariadení na formovanie environmentálneho vedomia a postoja žiakov k problematike životného prostredia
- Realizovaná výsadba sadeníc stromčekov v lokalite Zábava
- Pravidelne monitorované a odstraňované čierne skládky v území

Slabé stránky

- Málo zelených plôch v obci
- Nelegálne skládky odpadu
- Prevláda spaľovanie – vykurovanie fosílnymi palivami rodinných domov
- Neuspokojivé hospodárenie v súkromných lesoch
- Znečisťovanie prostredia poľnohospodárskou činnosťou
- Chýbajú označenia prírodných zaujímavostí a s nimi spojené edukačné aktivity
- Chemický posyp cestných komunikácií v zime
- Slabé environmentálne povedomie hlavne u starších ročníkov
- Neustále sa rozvíjajúca hospodárska výroba
- Obnova a údržba zelene v intraviláne
- Pôda ohrozená vodnou a veternou eróziou
- Používanie vysokých dávok priemyselných hnojív
- Tranzitná doprava a automobilová doprava s medzinárodným významom, ktorá sa neustále zahusťuje

Príležitosti

- Pozitívne legislatívne zmeny v oblasti životného prostredia
- Kooperácia organizácií v rámci regiónu a euroregiónu
- Zdroje štátu a EU na zlepšovanie stavu

Ohrozenia

- Globálne negatívne klimatické zmeny
- Prírodné katastrofy a kalamity
- Deštruktívny vplyv podnikateľských lobistických skupín na životné prostredie
- Čierne skládky a staré environmentálne záťaž

životného prostredia

- Nenarušené prírodné prostredie ako príležitosť rozvoja cestovného ruchu
- Udržanie a systematická obnova verejnej zelene,
- Budovanie nových parkov, vytváranie oddychových zón, detských ihrísk a parkov (skultúrenie prostredia)
- Zlepšenie systému zberu komunálneho odpadu a triedeného odpadu v obci
- Výstavba kompostárne alebo priestorov na likvidáciu bioodpadu,
- Rozvoj ekologického poľnohospodárstva,
- Zvyšovanie podielu využívania OZE smerom k ochrane ŽP,
- Zvyšovanie povedomia o využívaní OZE medzi obyvateľmi
- Dobudovanie kanalizácie, ČOV a dokončenie všetkých inžinierskych sietí v obci

- Živelné a nepredvídateľné udalosti

- Možnosť kontaminácie podzemných vôd a pôdy poľnohospodárskou a priemyselnou výrobou
- Nesystematický rozvoj hospodárskych aktivít v obci
- Zvyšovanie kapacít tranzitnej dopravy
- Legislatívne zmeny v oblasti ochrany prírody a krajiny

Sociálna oblasť a služby, zdravotníctvo

Silné stránky

- Existujúca možnosť stravovania pre dôchodcov
- Ambulancia obvodného a detského lekára v obci
- Viacgeneračné domácnosti
- Organizovanie tradičných spoločenských a športových podujatí
- Dobré podmienky pre pohyb
- Zdravé životné prostredie
- Fungujúca opatrovateľská služba v obci
- Rozšírené a zrekonštruované priestory zdravotného strediska
- Fungujúca lekáreň
- Rozširujúca sa debarierizácia objektov v obci
- Existencia denného centra pre dôchodcov

Príležitosti

- Vznik a angažovanie neziskových organizácií v sociálnej a zdravotníckej oblasti
- Kooperácia v rámci regiónu a euroregiónu
- Získavanie prostriedkov EU a štátu
- Dobudovať zdravotné služby a rozšíriť ich o absentujúce služby

Slabé stránky

- Neúplná sieť zdravotníckych služieb v obci (chýba gynekológ a stomatológ)
- Neúplná sieť sociálnych služieb
- Nedostatočná osвета v sociálnej a zdravotníckej oblasti

Ohrozenia

- Prevládanie konzumného spôsobu života
- Nepriaznivý demografický vývoj, starnutie populácie
- Zhoršovanie stavu životného prostredia
- Zlá legislatíva v soc. oblasti a zdravotníctva
- Neprejavovanie záujmu o zriadenie sociálnych služieb v obci

Ekonomická aktivita

Silné stránky

- Dobrá geografická poloha – blízkosť Poľska
- Dostatok priestorov vhodných na podnikanie
- Dostatočný ľudský potenciál pre stavebníctvo, strojárstvo, elektrotechniku, stolárstvo, služby
- Dostatok prírodných zdrojov (voda, drevo)
- Vstup investorov pôsobiach v cestovnom ruchu
- Dobrá sieť obchodov a služieb
- Dostatok kvalifikovaného potenciálu pre poľnohospodárstvo
- Tradícia poľnohospodárskej výroby a spracovania poľnohospodárskych a nepoľnohospodárskych produktov v obci
- Fungujúci poľnohospodársky podnik
- Fungujúci drobnochov a súkromné hospodárenie
- Dobré podmienky pre chov oviec a hovädzieho dobytká
- Dostatok priestorov vhodných na poľnohospodársku produkciu
- Fungujúci systém územného plánovania na všetkých plánovacích úrovniach
- Definované a v praxi realizovaný program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
- Vybudovaný systém pre zabezpečenie riadenia projektového cyklu eurofondov
- Veľká časť populácie je v produktívnom veku
- Zvyšujúca sa kúpyschopnosť obyvateľstva
- Existencia silných zamestnávateľov v regióne
- Blízkosť štátnej hranice s ČR a PL, čo posilňuje migráciu obyvateľstva a tovarov
- Vhodná poloha k okresným mestám
- Existencia dvoch klastrov cestovného ruchu v území
- Začiatok nového programovacieho obdobia 2014-2020

Slabé stránky

- Nedostatočné využívanie zdrojov pre podnikanie
- Nevyužívané a zastarané priestory vhodné pre podnikateľskú činnosť
- Obavy hlavne mladých ľudí z podnikania
- Slabá propagácia existujúcich podnikateľských aktivít v obci
- Nedostatočné domáce spracovávanie produktov
- Málo pracovných príležitostí v obci
- Nedostatočne rozvinuté podnikanie v poľnohospodárstve
- Nedostatočné zviditeľňovanie kvalitných poľnohospodárskych produktov
- Chýba produkcia a komercializácia tradičných poľnohospodárskych komodít
- Obmedzený sortiment poľnohospodárskych produktov
- Absentuje chov koní a oviec
- Neukončené pozemkové úpravy
- Legislatívne a vecne nedobudovaný systém na podporu regionálneho rozvoja
- Nedostatočné využívanie partnerstva verejného a súkromného sektora v rámci podpory regionálneho a miestneho rozvoja
- Starnúce obyvateľstvo
- zvyšujúca sa migrácia a odliv vzdelanej pracovnej sily
- Krátenie podielových daní
- Nedostatočne využitý existujúci potenciál ekonomických zdrojov v rozvoji vidieka (cestovný ruch, malé a stredné podnikanie...)

Príležitosti

- Spoločné regionálne a nadregionálne projekty
- Využívanie podpôr malého a stredného podnikania

Ohrozenia

- Nevýhodná daňová politika štátu smerom k malým a stredným podnikateľom
- Nekoncepčne sa meniaci legislatíva

- Čerpanie fondov EU
- Využívanie dotácií štátu a EU
- Kooperácia s prosperujúcimi podnikmi a prevádzkami
- Prínos nových technológií
- Vznik samozásobiteľských fariem
- Ukončiť pozemkové úpravy
- Využiť orientáciu európskej regionálnej politiky na integrované prístupy a využívanie územnej koncentrácie na dobudovanie systému podpory regionálneho a miestneho rozvoja
- Posilniť väzby medzi územným plánovaním, podporou regionálneho rozvoja a sektorovým plánovaním v záujme ich zefektívnenia a skvalitnenia
- Zvýšiť efektivitu informačného zabezpečenia plánovacích procesov, hlavne čo sa týka dostupnosti a kvality disponibilných údajov, ako aj dostupnosti plánových výstupov pre verejnosť
- Podporiť plánovacie aktivity v regióne ako celku
- Efektívny manažment územia zo strany samosprávy
- Rozvoj ekologického hospodárstva s dôrazom na obnoviteľné zdroje energie a trvalo udržateľný rozvoj
- Využitie ekonomického potenciálu návštevníkov z ČR, PL, UA, RUS
- Odchod kvalifikovanej pracovnej sily
- Negatívna dotačná politika štátu a EU
- Nepriaznivé klimatické vplyvy
- Legislatíva nepriaznivá k poľnohospodárstvu
- Nedostatok finančných zdrojov
- Odchod investorov
- Nerovnomerne rozvinuté podnikateľské prostredie
- Nedostatok kvalitnej pracovnej sily
- Nedostatočná podpora podnikateľov
- Nedostatočné finančné zdroje na rozvoj podnikateľských aktivít
- Útlm poľnohospodárstva v území
- Byrokracia
- Zlé čerpanie finančných zdrojov v novom programovacom období 2014-2020
- Negatívny vývoj nezamestnanosti
- Starnutie obyvateľstva

Cestovný ruch

Silné stránky

- Výhodná geografická poloha na medzinárodnom rozhraní, ktorá predstavuje výborné možnosti pre cezhraničnú spoluprácu
- Blízkosť hranice s významným zdrojovým zahraničným trhom CR (Poľskou republikou)
- Blízkosť atraktívnych turistických centier a miest
- Vhodné podmienky pre letnú i zimnú turistiku
- Zachovalé a neporušené prírodné prostredie
- Vhodné podmienky pre silvituristiku
- Existujúce služby stravovania a ubytovania
- Lyžiarske stredisko v blízkosti obce
- Existujúca sieť predajní a služieb
- Existujúce atraktívne športové a kultúrne aktivity
- Existujúce informačné kanály smerom k občanovi
- Z hľadiska Regionalizácie cestovného ruchu patrí územie do Oravského regiónu, ktorý má prevažne národný význam (región II. kategórie zo IV. možných)
- Obec má charakter prevažne vidiecky
- Obec je bohatá na kultúru, tradície, zvyky, gastronómiu
- Na území pôsobia dva klastre cestovného ruchu (Klaster Orava a Klaster Oravaregion)
- Vhodné predpoklady pre rozvoj rekreačnej zóny Zábava (Oravská horáreň a SKI Zábava + chatová osada)
- Tradičná výroba syrov
- Prameň minerálnej vody
- Existujúce web stránky prevádzkovateľov služieb pre CR
- Vysoká lesnatosť územia (vhodné podmienky pre rozvoj drobného lesného hospodárstva, zber lesných plodov, hubárčenie)
- kontrastný reliéf partnerstva (lúka – les, vodná plocha – kopce...)
- autenticnosť prírodného potenciálu v území (do územia zasahujú maloplošné chránené územia, lokality NATURA 2000, veľkoplošné chránené územie CHKO Horná Orava, v blízkosti sa nachádzajú aj iné národné parky)

Slabé stránky

- Nedobudované služby pre cestovný ruch
- Chýbajúce drobné služby pre turistov
- Nedostatočná propagácia obce a jej atraktivity pre cestovný ruch
- Nekoordinovaný rozvoj cestovného ruchu v obci
- Nedostatočná propagácia obce, atrakcií a existujúcich služieb
- Chýba turistická informačná kancelária
- Neuspokojivý stav budovania image obce ako turisticky atraktívnej
- Chýbajú informačné tabule a pútače obce
- Chýbajúce, prípadne neudržiavané atrakcie pre turistov
- Chýba ťažisková atrakcia v letnej sezóne (či už podujatie alebo služba)
- Málo atrakcií pre turistov nadregionálneho významu
- Nedostatočne využívaný potenciál spolupráce obce a poskytovateľov služieb pre cestovný ruch pri organizovaní kultúrno – spoločenských podujatí
- Neudržiavaná pôvodná architektúra
- Nerozvinutá agroturistika a vidiecka turistika
- Pokles počtu prenocovaní zahraničných návštevníkov
- Nedostatok doplnkových služieb s celoročným využitím, ktoré by dosahovali európsky štandard, ako aj potreba vylepšenia produktov pre zážitkový cestovný ruch
- Chýbajúca koncepčná marketingová stratégia, značka a imidž destinácie ako celku
- Z hľadiska priemernej dĺžky pobytu návštevníkov prevládajú krátkodobé pobyty
- Ponúkané balíky služieb je potrebné inovovať za účelom zvýšenia kvality európskeho štandardu
- Chýbajúce vyhliadky, odpočívadlá a ďalšia doplnková infraštruktúra cestovného ruchu (odpadkové koše, stojany na bicykle, informačné tabule, smerové tabule, značenia a podobne)

- vybudovaná a značená sieť turistických trás a chodníkov, vhodné podmienky pre horskú turistiku,
- Existencia náučného chodníka s doplnkovou infraštruktúrou
- Periodicky sa opakujúce podujatia športového, kultúrneho a spoločenského charakteru s národným i medzinárodným významom
- Vhodné lokalizačné a realizačné podmienky pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu, agroturistiky a cykloturistiky
- Udržiavanie tradícií, folklóru, ľudovej architektúry a neustály nárast záujmu o všetky formy kultúrneho dedičstva najmä medzi mladými ľuďmi,
- Nárast počtu prenocovaní domácich návštevníkov

Príležitosti

- Podpora malých a stredných podnikateľov v segmente cestovného ruchu
- Spolupráca s informačnými centrami a združeniami cestovného ruchu
- Regionálne a nadregionálne sieťovanie samospráv
- Masívna podpora cestovného ruchu zo strany štátu
- Konceptné územné plánovanie s dôrazom na rozvoj turizmu
- Vybudovanie hruštinskej drevenice, ako miestneho múzea s TIK
- Vhodné predpoklady pre zavedenie efektívneho destinačného manažmentu
- Pohostinnosť a ochota miestneho obyvateľstva podieľať sa na cieľavedomom rozvoji cestovného ruchu
- Vhodné podmienky pre rozvoj cezhraničnej spolupráce s Poľskou republikou v rámci cyklodopravy a budovania infraštruktúry vidieckeho cestovného ruchu, so zameraním sa na poľskú klientelu
- Vytváranie nových pracovných príležitostí v odvetví cestovného ruchu a vplyvom multiplikačného efektu aj v ostatných odvetviach hospodárstva
- Podpora vzdelávania v cestovnom ruchu formou školení, rekvalifikačných kurzov a workshopov

Ohrozenia

- Rast cestovateľských skúseností návštevníkov spôsobí rast ich očakávaní, preto častokrát môžu vyžadovať vyššiu pridanú hodnotu za poskytnuté služby
- Nedostatočný počet cestovných kancelárií a agentúr so zameraním na domáci, vidiecky a aktívny zahraničný (príchodový) cestovný ruch
- Zaoštvávanie infraštruktúry cestovného ruchu za potrebami rozvoja cestovného ruchu v súlade s aktuálnymi trendmi v cestovnom ruchu
- Nepomer v počte vybudovaných náučných trás a chodníkov vo vzťahu k prírodným podmienkam destinácie
- Cenová úroveň pre domácich, ale aj zahraničných návštevníkov vnímaná rozdielne
- Sezónnosť vo využívaní zariadení cestovného ruchu
- Nedostatočne spracovaný kalendár podujatí (respektíve jeho absencia)
- Potreba neustálej spolupráce subjektov zainteresovaných na rozvoji cestovného ruchu (destinačný manažment, marketing a branding destinácie a podobne), chýbajúca nadväznosť a kontinuita v prípade nosných produktových línií a ich napojení na ostatné doplnkové služby
- Absencia napojenia regionálnych produktov destinácie na produkty ostatných okolitých

- Snaha vytvárať nové produkty a aktivity pre vybrané segmenty
- možnosti spolupráce s okolitými OOCR (Orava, Liptov, Liptovský Ján, Vysoké Tatry, Kysuce, Malá Fatra, Turiec – Kremnicko) ale aj medzi sebou navzájom (samosprávy partnerstva + podnikatelia v CR a službách)
- Zmeny v nákupnom správaní obyvateľov SR, viac krátkodobých pobytov v roku, rast záujmu o zdravý životný štýl, pobyt v prírode, horách, ochutnanie a zažitie pravej domácej kultúry a podobne
- Lepšie využitie kultúrneho potenciálu sakrálnych a svetských stavieb v obciach
- Využitie súčasného trendu návratu k pôvodným zvykom, tradíciám, ku starej kuchyni, ku zážitkom v urbánnom prostredí s jeho históriou a aktivitami vykonávanými priamo v tomto prostredí
- Rozvoj rodinnej rekreácie
- Možnosti získania finančných zdrojov z EÚ
- Podpora ubytovania v súkromí
- Zvýšenie záujmu domáceho obyvateľstva o podnikanie vo vidieckom cestovnom ruchu
- Podpora výstavby a rekonštrukcie ubytovacích a stravovacích zariadení + budovanie doplnkovej infraštruktúry (cyklotrasy, chodníky, značenia, altánky, ohniská...)
- prezentácia územia obce ako jednotnej destinácie na výstavách a veľtrhoch CR

- destinácii (regiónov)
- Existencia tieňovej ekonomiky
- Úzka špecifikácia produktu, väčšina podnikateľov ponúka veľmi podobné balíky služieb (absentuje jedinečnosť)
- Kvalita ciest druhej a tretej triedy i miestne komunikácie
- Zimy bez snehu
- Nekvalifikovaný a zle ohodnotený personál
- Pretrvávajúci odliv mladých mozgov z regiónu
- Ochranné ekologické a urbanistické limity v krajine
- Nedostatok relevantných štatistických údajov pre potreby cestovného ruchu
- Legislatívne zmeny v CR

Technická infraštruktúra

Silné stránky

- Vybudovaný vodovod
- Vybudované energetické siete
- Pevná telefónna sieť
- Funkčné a zmodernizované verejné osvetlenie
- Existujúci obecný rozhlas
- Veľkokapacitný kultúrny dom – zrekonštruovaný s vytvorenými parkovacími miestami
- Multifunkčná hala za kultúrnym domom
- Obecné budovy vykurované biomasou
- Domy smútku
- Zrekonštruované zdravotnícke stredisko a existujúca lekáreň
- Zrekonštruovaná budova pošty a budovy školy, obecného úradu
- Vybudovaná telocvičňa
- Fungujúca protipožiarna ochrana
- Autobusové zastávky v dobrom stave
- Dobrá dopravná poloha
- Dostatočná hustota siete miestnych komunikácií, ČOV pri MŠ a ZŠ
- Vlastníctvo objektu pre budúcu hruštínsku drevenicu
- Existujúce trhovisko v obci s parkovacími miestami
- Vlastné zabezpečovanie zimnej údržby ciest
- Dobre fungujúci separovaný zber a vývoz TKO
- Vybudované bezpečnostné prechody pri kostole, škole a pošte, s dopravným značením
- Osvetlené prechody pre chodcov
- Sfunkčnená 9bytová jednotka pri PD

Príležitosti

- Využívanie fondov EÚ a dotácií štátu
- Spoločné aktivity obcí v rámci regiónu

Slabé stránky

- Nevysporiadané majetkovo právne vzťahy súvisiace s pozemkami
- Rozdrobenosť pozemkov
- Nedobudovaná technická infraštruktúra
- Neupravené časti vodných tokov
- Nevyhovujúce časti technickej infraštruktúry
- Zastarané vodovodné potrubie
- Zlý technický stav športovísk
- Zastaralá protipožiarna technika
- Slabé pokrytie energetickými sieťami v priľahlých lokalitách
- Zlé pokrytie TV, mobilného a internet. signálu v niektorých častiach obce, v rekreačnej oblasti Zábava a SKI Zábava
- Nevyhovujúci technický stav cestných komunikácií v obci a smerom na rekreačnú oblasť Zábava
- Chýba výťah v zdravotnom stredisku
- Chýba cestný obchvat obce
- Chýbajú časti obecných komunikácií
- Chýbajú zvody pre povrchové a prívalové vody
- Chýba amfiteáter
- Chýbajú pešie prepojenia častí obce
- Chýbajú detské ihriská
- Chýba kamerový monitorovací systém v centre obce
- Chýbajú priestory pre voľné pripojenie k internetu
- Chýba elektronizácia služieb OcÚ pre obyvateľov
- Chýba obecné kompostovisko
- Málo priestorov pre športovú a spoločenskú aktivitu
- Nevyhovujúci stav niektorých športovísk
- Chýbajú viacúčelové ihriská
- Chýba ihrisko v MČ Vaňovka
- Nevyhovujúce priestory pre športovú činnosť v MČ Vaňovka
- Chýba expozícia ľudovej kultúry

Ohrozenia

- Vandalizmus
- Živelné pohromy

- Väčší presun financií na samosprávy- Vybudovanie základnej infraštruktúry k centráм cestovného ruchu (chodníky, cyklochodníky, parkoviská, cesty, voda, kanalizácia)- Využívanie alternatívnych spôsobov dopravy- Pokračovanie v rekonštrukcii a rozširovaní verejného osvetlenia- Budovanie bezpečnostného kamerového systému na ochranu verejného majetku	- Zlá legislatíva- Pretrvávajúci nezáujem o rekonštrukciu ciest v správe VUC- Zvyšovanie kapacít tranzitnej dopravy- Nevysporiadané pozemky v prípade budovania dopravnej infraštruktúry a technickej infraštruktúry- Nedostatok finančných prostriedkov na udržanie technického stavu infraštruktúry

2. STRATEGICKÁ ČASŤ

2.1 Stanovenie kľúčových faktorov a disparít rozvoja územia

Zaoberať sa faktormi rozvoja je potrebné, pretože aj nadchádzajúce plánovacie obdobie v EÚ (2014-2020) je zamerané na špecifický a nový spôsob využívania regionálnych a štrukturálnych financií.

Ciele politiky súdržnosti, ktoré sú stanovené v nariadeniach Európskej únie na programové obdobie 2014 – 2020, sú:

- cieľ Investovanie do rastu a zamestnanosti,
- cieľ Európska územná spolupráca.

V programovom období 2014-2020 sa predpokladá intenzívnejšie zapojenie miestnych a regionálnych samospráv, sociálnych partnerov a mimovládnych organizácií do programovania, implementácie a monitoringu nástrojov regionálnej i štrukturálnej politiky. Z tohto kontextu vyplýva potreba vysokého dôrazu na určenie kľúčových faktorov rozvoja a kľúčových disparít.

Zo SWOT analýzy a z dotazníkového prieskumu vyplynuli nasledovné **faktory rozvoja** územia obce Hruštín:

Za oblasť hospodárstva

- rozvíjanie poľnohospodárstva a starostlivosť o krajinu
- rozvíjanie vidieckeho cestovného ruchu
- tvorba pracovných miest
- prilákanie mladých rodín z okolitých miest a obcí za zaujímavým bývaním
- kladenie dôrazu na posilnenie výroby tradičných výrobkov
- rozvoj kvalitného obchodu a služieb poskytnutím priestorov podnikateľom s rôznym zameraním obchodných aktivít, požadovaných obyvateľmi
- prítomnosť firiem v okolí s ekologickou výrobou
- intenzívna cielená propagácia nehnuteľností, ktoré sú vhodné na prenájom, prestavbu, podnikanie
- aktívna spolupráca samosprávy a podnikateľských subjektov pôsobiach na území obce
- prilákanie investorov predovšetkým z oblastí s vysokou pridanou hodnotou (sofistikované činnosti s dôrazom na vyššie vzdelanie pracovnej sily)

Za oblasť technickej infraštruktúry

- zvýšená pozornosť k údržbe miestnych komunikácií
- pravidelná obnova dopravného značenia v obci (vodorovné aj zvislé značenie)
- vybudovanie parkovacích plôch v obci
- dobudovanie rýchlostnej cesty R3 na Orave
- rekonštrukcia, výstavba a modernizácia miestnych komunikácií a chodníkov

- cyklistické trasy a pásy a pešie komunikácie pozdĺž ciest
- budovanie verejnej kanalizácie a ČOV v nedobudovaných častiach obce
- vytvoriť vhodné podmienky pre rozvoj výstavby bytových domov, rodinných domov a priemyselných objektov
- budovanie vodovodu, elektrifikácie a osvetlenia v nedobudovaných častiach obce
- vybudovanie bezpečnostných prvkov v obci pre zachovanie nízkeho stavu kriminality (kamerové systémy)
- oprava kultúrnych pamiatok a pamätihodností

Za oblasť cestovného ruchu

- ochrana a rozvoj hmotného a nehmotného kultúrneho dedičstva v obci
- podpora občianskych, spolkových a voľnočasových aktivít
- uplatňovanie spoločných postupov pri rozvoji cestovného ruchu
- podporovanie a propagácia existujúcich hmotných aj nehmotných podmienok rozvoja cestovného ruchu v území
- budovanie doplnkovej infraštruktúry cestovného ruchu (oddychové miesta, náučné trasy, cyklochodníky, cyklotrasy, stojany na bicykle, informačné tabule, útulne, ohniská, hipotrasas...)
- vytvorenie kalendára podujatí v obci
- využívanie dvoch klastrov cestovného ruchu pôsobiach v území

Za oblasť občianska infraštruktúra

- posilnenie komerčných, administratívnych a obchodných aktivít, v zmysle zvýšenia významu a postavenia obce ako dôležitého dopravného a geografického uzla na Orave
- zachovanie dostupných a rozvoj nových verejných služieb (školsťvo, zdravotníctvo, sociálne služby)
- posilnenie kvality a kompetencií verejnej správy a miestnych iniciatív
- využitie nevyužívaných budov na prenájom alebo pre potreby územia
- poskytovanie kvalitnej sociálnej a zdravotnej starostlivosti pre obyvateľov obce
- zabezpečenie kultúrneho, športového a oddychového vyžitia občanov
- podporovanie záujmových aktivít voľnočasového charakteru u obyvateľov
- umožnenie verejnosti využívať existujúce a novovybudované školské a kultúrne priestory
- podporovanie záujmových združení pôsobiach na území v záujme rozvoja jednotlivých oblastí regiónu
- podmienky na rozvoj masových športov v regióne

Za oblasť životné prostredie

- zhodnocovanie a zneškodňovanie komunálneho odpadu, pravidelná likvidácia čiernych skládok
- využívanie obnoviteľných zdrojov energie

- zapojenie obyvateľstva vo väčšej miere do aktivít regiónu v oblasti ŽP (čistota obce, ochrana zelene a pod.)
- revitalizácia a projekty zelene na celom území obce

Zo SWOT analýzy a z dotazníkového prieskumu vyplynuli nasledovné **disparity rozvoja** územia obce Hruštín:

Za oblasť demografia a trh práce

- potenciálne prostredie pre činnosť spoločensky neprijateľných skupín
- znižovanie počtu obyvateľov z dôvodu zvýšenej migrácie
- ďalší odliv obyvateľov s vyšším stupňom vzdelania pre nedostatok vytvorených pracovných miest
- prehlbovanie sociálnych rozdielov a starnutie obyvateľstva

Za oblasť životné prostredie

- nezabezpečená ochrana vodných tokov
- zvyšovanie exhalátov a hluku z dopravy (hlavný dopravný ťah do okresného mesta Námestovo), výroby a rozvoja výstavby v obci
- slabé zapojenie obyvateľstva a jeho záujmových združení a skupín do rozvoja obce a regiónu
- znižovanie biodiverzity a znižovanie výmery zelene novými plochami pre domovú a hospodársku výstavbu
- chýbajúce dobudované inžinierske siete

Za oblasť občianska vybavenosť

- chátrajúci stav niektorých budov v obci, zanedbaná technická infraštruktúra
- nedostatok odborných lekárov v regióne
- malý počet zariadení a služieb pre seniorov

Za oblasť technická infraštruktúra

- zlý technický stav chodníkov, ciest, kultúrnych pamiatok
- chýbajúce cyklistické chodníky a cesty pre peších
- nedostatočné investície do technickej infraštruktúry, zlý technický stav komunikácií
- nedostatočná dopravná obslužnosť – týka sa to najmä koncových častí obce (napríklad Zábava)
- nevykonané komplexné pozemkové úpravy v obci

Za oblasť hospodárstva

- sťažený prístup podnikateľov k dostupným úverovým zdrojom
- nedostatočná podpora malého a stredného podnikania zo strany štátu
- administratívna náročnosť pri podnikaní
- odchod odborníkov v dôsledku nedostatku možností uplatniť sa
- výhodnejšie podmienky investovania v okolitých obciach a okresných mestách
- nedostatok pracovných príležitostí v obci a jej bezprostrednom okolí

- zlá finančná situácia obyvateľov

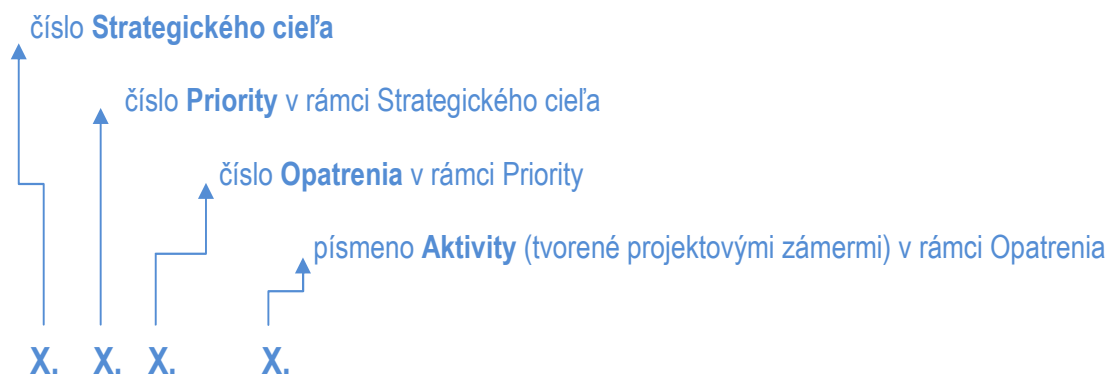
2.2 Vízia, ciele a priority regiónu

Vízia

Dynamická obec, ktorá sa stane atraktívnym miestom pre bývanie so širokou ponukou voľnočasových aktivít v oblasti kultúry a športu. Svojim obyvateľom ponúkne kvalitnú starostlivosť a priláka nové mladé rodiny na komfortné bývanie, služby, príjemné trávenie voľného času s možnosťou otvorene sa zapájať do vecí verejných. Prostredníctvom rozvoja cestovného ruchu a ochrany životného prostredia sa z Hruštína stane obec so zachovalou biodiverzitou a bohatou ponukou voľnočasových aktivít.

Na základe faktorov rozvoja a disparít a taktiež na základe zozbieraných viac ako 160 projektových zámerov (konkrétnych aktivít) a úloh boli stanovené nasledovné strategické ciele, ktoré zastrešujú stratégiu rozvoja obce Hruštín v piatich oblastiach. K uvedeným oblastiam patrí oblasť kultúry, športu a voľného času; oblasť životného prostredia a OZE; oblasť cestovného ruchu; oblasť obecnej infraštruktúry a verejných služieb a oblasť podnikania.

Systém číslovania je zvolený nasledovne:

Strategické ciele podľa vyššie uvedených oblastí možno identifikovať nasledovne v piatich cieľoch:

1. Zabezpečiť rozvoj kultúry, športu a voľnočasových aktivít v obci Hruštín
2. Podporovať činnosti na zabezpečenie ochrany životného prostredia a rozšírenia obnoviteľných zdrojov energie na území obce Hruštín
3. Rozvíjať cestovný ruch na území obce Hruštín
4. Skvalitniť a budovať infraštruktúru obce spoločne s verejnými službami pre obyvateľov
5. Podpora podnikania a prílevu investícií do územia

3. PROGRAMOVÁ ČASŤ

3.1 Priority a opatrenia

Každý z nižšie uvedených strategických cieľov bude napĺňaný prostredníctvom niekoľkých priorít a opatrení. Tie sú nasledovné:

Strategický cieľ 1: Zabezpečiť rozvoj kultúry, športu a voľnočasových aktivít v obci Hruštín

Priorita: 1.1 Investície do kultúry hmotného a nehmotného charakteru

Opatrenie: 1.1.1 Budovanie, osвета a propagácia kultúrnej infraštruktúry a podujatí v území

1.1.2 Inicievanie vzniku nových a podpora existujúcich združení v obci

Priorita: 1.2 Udržiavať tradície hruštínskej kultúry

Opatrenie: 1.2.1 Zachovávať a prezentovať tradičnú hruštínsku kultúru

1.2.2 Zaviesť kroniku Hruštína a Vaňovky

1.2.3 Zabezpečovať kurzy ľudových remesiel a tradičnej výroby

1.2.4 Organizovať kultúrne podujatia v obci

Priorita: 1.3 Investície do rozvoja športu a voľnočasových aktivít

Opatrenie: 1.3.1 Podpora rozvoja športovísk a športových plôch v území

1.3.2 Podporovanie existujúcich a nových voľnočasových aktivít pre obyvateľov a návštevníkov územia

Strategický cieľ 2: Podporovať činnosti na zabezpečenie ochrany životného prostredia a rozšírenia obnoviteľných zdrojov energie na území obce Hruštín

Priorita: 2.1 Investície do životného prostredia

Opatrenie: 2.1.1 Monitoring, podpora a osвета rozvoja infraštruktúry vo vzťahu k zachovaniu a rozšíreniu kvality životného prostredia

2.1.2 Optimalizácia zhodnocovania a zneškodňovania odpadov

Priorita: 2.2 Investície do obnoviteľných zdrojov energie

- Opatrenie:** 2.2.1 Rozširovanie technológií OZE na území obce
2.2.2 Podpora a osвета v oblasti OZE na území obce

Strategický cieľ 3: Rozvíjať cestovný ruch na území obce Hruštín

- Priorita:** 3.1 Zlepšiť ponuku a propagáciu cestovného ruchu v území

- Opatrenie:** 3.1.1 Využitie potenciálu kultúrno-historického dedičstva, služieb a odbornosti v regióne na tvorbu produktov a marketingu CR

- Priorita:** 3.2 Zvyšovanie počtu návštevníkov v území

- Opatrenie:** 3.2.1 Rozširovanie a rozvoj doplnkových služieb cestovného ruchu a budovanie drobnej infraštruktúry cestovného ruchu

Strategický cieľ 4: Skvalitniť a budovať infraštruktúru obcí spoločne s verejnými službami pre obyvateľov

- Priorita:** 4.1 Dobudovanie miestnych komunikácií

- Opatrenie:** 4.1.1 Podpora výstavby a rekonštrukcie miestnych komunikácií (ciest, chodníkov, parkovísk a záchytných parkovísk, dopravných zariadení atď.)
4.1.2 Výstavba bezpečných komunikácií pre nemotorovú dopravu
4.1.3 Podpora výstavby infraštruktúry verejnej dopravy

- Priorita:** 4.2 Investovanie do verejnej infraštruktúry

- Opatrenie:** 4.2.1 Podpora skvalitnenia verejnej infraštruktúry v regióne (verejné budovy, verejné osvetlenie, kamerový systém, verejný rozhlas, interiéry verejných budov, materiálovo – technické vybavenie budov)
4.2.2 Rozvoj verejných služieb v regióne
4.2.3 Vytvorenie podmienok pre život mladých ľudí

- Priorita:** 4.3 Investovanie do technickej infraštruktúry

- Opatrenie:** 4.3.1 Budovanie nových a rekonštrukcia existujúcich inžinierskych sietí (kanalizácia, vodovod, ČOV, rozširovanie sietí elektrickej energie)
4.3.2 Zlepšenie stavu/revitalizácia verejnej zelene v území

Strategický cieľ 5: Podpora podnikania a prílevu investícií do územia

Priorita: 5.1 Využitie voľných pozemkov v regióne na podnikanie a výstavbu

Opatrenie: 5.1.1 Využívať priestory v obci vhodné na podnikateľskú činnosť

5.1.2 Vytvárať podmienky pre drobné podnikanie v obci

Priorita: 5.2 Podpora ekologicky vhodnej výroby a a príchod firiem s pridanou hodnotou

Opatrenie: 5.2.1 Podpora tradičnej výroby a služieb, zlepšiť predaj domácich produktov

5.2.2 Zlepšiť podmienky chovu hospodárskych zvierat v obci

Priorita: 5.3 Moderná samospráva

Opatrenie: 5.3.1 Zabezpečenie vzdelávania pracovníkov samospráv a rozširovania ich zručností

5.3.2 Podpora sieťovania, rozširovanie a upevňovanie partnerstiev

5.3.3 Zriadenie a prevádzkovanie obecného sociálneho podniku

Ako môžeme vidieť, tak v rámci piatich strategických cieľov je navrhnutých **13 priorít** rozvoja územia, ktoré sa budú naplňať prostredníctvom definovaných **29 opatrení**.

4. REALIZAČNÁ ČASŤ A FINANČNÝ PLÁN

4.1 Akčný plán, projektové zámery a financovanie aktivít

Akčný plán na roky 2016 – 2025 bol pripravený na základe podkladov a návrhov, ktoré spracovala so zostavovateľom samospráva prostredníctvom starostu obce, zamestnancov samosprávy, poslancov obecného zastupiteľstva a obyvateľov obce. Jednotlivé návrhy, členené podľa špecifických oblastí rozvoja, reflektujú na ciele vyjadrené v operačných programoch, najmä Integrovanom regionálnom operačnom programe, Programe rozvoja vidieka SR vrátane nástroja CLLD, Operačnom programe kvalita životného prostredia a Operačných programoch cezhraničnej spolupráce, najmä INTERREG V-A SR-ČR 2014-2020 a PL-SK 2014-2020, okrajovo iných štrukturálnych a finančných nástrojov a investičných fondov. Všetky navrhované opatrenia sú v súlade s platným PHSR Žilinského samosprávneho kraja.

Nižšie sú uvedené konkrétne projektové zámery a úlohy samosprávy Hruština, ktoré tvoria jednotlivé aktivity. Dohromady bolo v dotazníkovom prieskume zozbieraných viac ako **160 projektových zámerov – aktivít a úloh**. Aj na základe nich preto boli navrhnuté vybrané opatrenia. Taktiež uvádzané merateľné ukazovatele budú platiť pre celý región, nielen pre samosprávy uvedené pri jednotlivých projektových zámeroch – aktivitách.

1.1.1 Budovanie, osвета a propagácia kultúrnej infraštruktúry a podujatí v území

Aktivita	Názov projektového zámeru, úlohy – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
1.1.1.1	Osloviť aktívnych občanov v kultúrnej a športovej oblasti pre koordinovanú spoluprácu	1/2016-12/2025	N/A	N/A
1.1.1.2	Vytipovať vhodných aktivistov pre kultúrnu a športovú činnosť	1/2016-12/2025	N/A	N/A
1.1.1.3	Vytvoriť systém motivačných opatrení pre aktivistov v kultúrnej, športovej a spoločenskej činnosti	1/2016-12/2025	N/A	N/A
1.1.1.4	Osloviť potenciálnych aktivistov kultúrnej, športovej a spoločenskej činnosti pre spoluprácu	1/2016-12/2025	N/A	N/A
1.1.1.5	Vytvoriť združenie aktivistov kultúrneho a športového života v obci	1/2016-12/2025	100,00	Vlastné zdroje
1.1.1.6	2x ročne zorganizovať stretnutie združenia aktivistov zamerané na vypracovanie plánu činnosti a koordináciu aktivít	1/2016-12/2025	N/A	N/A
1.1.1.7	1x ročne zorganizovať v rámci spoločenskej akcie hodnotenie aktivít a aktivistov kultúrnej a športovej činnosti	1/2016-12/2025	N/A	N/A

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025
Počet založených združení kultúrneho a športového zamerania v obci	počet	1	
Počet aktivistov realizujúcich kultúrnu činnosť	počet	5	

1.1.2 Inicievanie vzniku nových a podpora existujúcich združení v obci

Aktivita	Názov projektového zámeru, úlohy – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
1.1.2.1	Zosumarizovať a ponúknuť občanom informácie o možnostiach a výhodách zriaďovania občianskych združení	1/2016-12/2025	N/A	N/A
1.1.2.2	Iniciovať vznik a napomôcť pri vzniku občianskych združení	1/2016-12/2025	N/A	N/A
1.1.2.3	Sieťovať združenia a kluby v rámci regionálnych a nadregionálnych štruktúr	1/2016-12/2025	N/A	N/A
1.1.2.4	Zorganizovať školenie o možnostiach financovania činnosti občianskych združení	1/2016-12/2025	500,00	Vlastné zdroje

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025
Počet založených združení kultúrneho a športového zamerania v obci	počet	1	
Počet školení o možnostiach financovania združení v obci	počet	2	

1.2.1 Zachovávať a prezentovať tradičnú hruštínsku kultúru

Aktivita	Názov projektového zámeru, úlohy – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
1.2.1.1	Vytvoriť sumár hruštínskych ľudových tradícií	1/2016-12/2025	250,00	Vlastné zdroje
1.2.1.2	Zorganizovať stretnutie záujemcov o ľudovú kultúru z obce a vyzvať ich na	1/2016-12/2025	N/A	N/A

	spoluprácu			
1.2.1.3	Zorganizovať stretnutie hudobníkov z obce za účelom založenia ľudovej hudby	1/2016-12/2025	N/A	N/A
1.2.1.4	Zabezpečiť odborné vedenie ľudovej hudby	1/2016-12/2025	N/A	N/A
1.2.1.5	Iniciovať vznik ľudovej hudby pri folklórnej skupine	1/2016-12/2025	N/A	N/A
1.2.1.6	Zabezpečiť materiálne vybavenie ľudovej hudby a ľudových umelcov	1/2016-12/2025	12 000,-	Vlastné zdroje, dotácie SR, INTERREG VA
1.2.1.7	Zriadiť v priestoroch hruštínskej drevenice expozíciu hruštínskych ľudových tradícií	1/2016-12/2025	48 000,-	Vlastné zdroje, dotácie SR, štátny rozpočet, INTERREG V-A
1.2.1.8	Zabezpečovať účasť na regionálnych a nadregionálnych folklórnych akciách a festivaloch	1/2016-12/2025	12 000,-	Vlastné zdroje, dotácie SR, štátny rozpočet, INTERREG V-A, CLLD
1.2.1.9	Prezentovať hruštínsky folklór v rekreačných zariadeniach	1/2016-12/2025	N/A	N/A

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025
Počet účasti na folklórnych akciách	počet	5	
Počet zriadených stálych expozícií múzea	počet	1	

1.2.2 Zaviesť kroniku Hruštína a Vaňovky

Aktivita	Názov projektového zámeru, úlohy – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
1.2.2.1	Vytvoriť personálne zabezpečenie pre kompletizáciu historických údajov o obci a miestnej časti Vaňovka	1/2016-12/2025	N/A	N/A
1.2.2.2	Kompletizovanie histórie miestnej časti Vaňovka do roku 1976	1/2016-12/2025	2 000,-	Vlastné zdroje, štátny rozpočet, dotácie SR
1.2.2.3	Vybrať inštitúciu spôsobilú pre	1/2016-12/2025	4 500,-	Vlastné zdroje,

vypracovanie materiálu osobností a rodov obce Hruštín	štátny rozpočet, dotácie SR, CLLD
---	-----------------------------------

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025
Počet materiálov o histórii obce	počet	2	

1.2.3 Zabezpečovať kurzy ľudových remesiel a tradičnej výroby

Aktivita	Názov projektového zámeru, úlohy – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
1.2.3.1	Vytvoriť priestorové a technické podmienky pre realizáciu vzdelávacích a voľnočasových aktivít	1/2016-12/2025	10 000,-	Vlastné zdroje, štátny rozpočet, dotácie SR

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025
Množstvo priestorov upravených pre potreby aktivít	počet	1	

1.2.4 Organizovať kultúrne podujatia v obci

Aktivita	Názov projektového zámeru, úlohy – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
1.2.4.1	Pokračovať v organizovaní najnavštevovanejších kultúrnych podujatí v obci	1/2016-12/2025	15 000,-	Vlastné zdroje, štátny rozpočet, dotácie SR, INTERREG V-A
1.2.4.2	Pripravovať a realizovať nové kultúrne podujatia, či už športového alebo vzdelávacieho charakteru	1/2016-12/2025	15 000,-	Vlastné zdroje, štátny rozpočet, dotácie SR, INTERREG V-A
1.2.4.3	Využívať zrekonštruovaný areál Kutina pre kultúrne, športové a spoločenské aktivity	1/2016-12/2025	N/A	N/A

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá	Skutočná dosiahnutá
----------------------	----------	----------------------	---------------------

		hodnota ku koncu roka 2025	hodnota ku koncu roka 2025
Počet zorganizovaných podujatí	počet	15	
Počet novo zorganizovaných podujatí	počet	6	

1.3.1 Podpora rozvoja športovísk a športových plôch v území

Aktivita	Názov projektového zámeru, úlohy – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
1.3.1.1	Vybudovanie ihriska pri Základnej škole Hruštín - Zamost	5/2017-12/2018	60 000,-	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery a pod.
1.3.1.2	Vybudovanie ihriska pri Základnej škole Výhon	5/2017-12/2020	100 000,-	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery a pod.
1.3.1.3	Vybudovanie multifunkčného ihriska	1/2017-12/2023	160 000,-	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery a pod.
1.3.1.4	Vybudovanie ihriska v miestnej časti Vaňovka	5/2017-12/2023	159 999,-	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery a pod.
1.3.1.5	Pripraviť projekt rekonštrukcie budovy športového areálu Kutina s tribúnou	1/2016-12/2025	N/A	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery a pod.
1.3.1.6	Oplotiť športový areál Kutina a zrekonštruovať cestu v ňom	1/2016-12/2025	N/A	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery a pod.
1.3.1.7	Zakúpiť svetelnú informačnú tabuľu pre areál Kutina	1/2016-12/2025	N/A	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery a pod.
1.3.1.8	Využiť vybudované priestory pod tribúnou v areály Kutina pre potreby OŠK	1/2016-12/2025	N/A	N/A
1.3.1.9	Vybudovať zavlažovací systém na ihrisku Kutina	1/2016-12/2025	15 000,-	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery a pod.

1.3.1.10	Rekonštrukcia trávniku na ihrisku Kutina	1/2016-12/2025	55 000,-	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery a pod.
----------	--	----------------	----------	---

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025
Počet vytvorených plôch pre športovanie	počet	4	

1.3.2 Podporovanie existujúcich a nových voľnočasových aktivít pre obyvateľov a návštevníkov územia

Aktivita	Názov projektového zámeru, úlohy – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
1.3.2.1	Vypracovať projekt detského ihriska pri ZŠ Zamost	1/2016-12/2025	N/A	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery a pod.
1.3.2.2	Vybudovať detské ihrisko pri ZŠ Zamost	1/2016-12/2025	N/A	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery a pod.
1.3.2.3	Vypracovať projekt a technickú dokumentáciu detského ihriska pri bývalej ZŠ Vaňovka	1/2016-12/2025	N/A	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery a pod.
1.3.2.4	Vybudovať detské ihrisko pri bývalej ZŠ Vaňovka	1/2016-12/2025	N/A	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery a pod.
1.3.2.5	Vybudovať prístrešok pri budove požiarnej zbrojnice	1/2016-12/2025	N/A	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery, INTERREG V-A, CLLD
1.3.2.6	Vybudovanie oddychovej zóny v centre obce	1/2017-12/2023	160 000,-	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery,

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025
Počet vytvorených plôch pre športovanie	počet	4	

2.1.1 Monitoring, podpora a osвета rozvoja infraštruktúry vo vzťahu k zachovaniu a rozšíreniu kvality životného prostredia

Aktivita	Názov projektového zámeru, úlohy – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
2.1.1.1	Venovať sadenicu stromčeka rodine novonarodeného dieťaťa	1/2016-12/2023	N/A	Vlastné zdroje
2.1.1.2	Vypracovať štúdiu ozelenenia obce – určiť vhodné lokality a druhy	1/2016-12/2023	3 000,-	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery a pod.
2.1.1.3	Ozeleniť priestory školských pozemkov a okolia školských budov	1/2016-12/2023	10 000,-	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery a pod.
2.1.1.4	Realizovať pravidelnú orezávku v okolí potokov	1/2016-12/2023	N/A	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery a pod.
2.1.1.5	Realizovať výsadbu stromov v miestach s nespevnenými brehmi	1/2016-12/2023	N/A	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery, INTERREG V-A, CLLD
2.1.1.6	Pripraviť a zrealizovať informačnú kampaň zameranú na výsadbu živých plotov	1/2016-12/2023	500,-	Vlastné zdroje
2.1.1.7	Vysadiť zeleň v okolí polyfunkčného športového areálu ZŠ Zamost	1/2016-12/2023	N/A	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery, INTERREG V-A, CLLD
2.1.1.8	Vysadiť zeleň v športovom areály ZŠ	1/2016-12/2023	N/A	Štátny rozpočet, dotácie SR, vlastné zdroje,

				úvery,
2.1.1.9	Vypracovať detailný systém represívnych opatrení proti poškodzovateľom životného prostredia	1/2016-12/2023	N/A	N/A
2.1.1.10	Zaviesť informačnú tabuľu v obci zameranú na oblasť životného prostredia	1/2016-12/2023	N/A	N/A
2.1.1.11	Iniciovať vznik krúžku zameraného na ochranu prírody a životného prostredia	1/2016-12/2023	N/A	N/A

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025
Plocha územia revitalizovaná výsadbou	m ²	300	

2.1.2 Optimalizácia zhodnocovania a zneškodňovania odpadov

Aktivita	Názov projektového zámeru, úlohy – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
2.1.2.1	Pripraviť a realizovať informačnú kampaň zameranú na domáce kompostovanie	1/2016-12/2023	1 500,-	Vlastné zdroje
2.1.2.2	Vyriešiť systém zvozu odpadu na obecné kompostovisko	1/2016-12/2023	N/A	N/A
2.1.2.3	Vybudovanie zberného dvora	1/2016-12/2025	500 000,-	OP KŽP, štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery a pod.
2.1.2.4	Obstaranie techniky do zberného dvora	1/2016-12/2025	200 000,-	OP KŽP, štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery a pod.

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025
Počet vybudovaných zberných dvorov	počet	1	
Množstvo realizovaných kampaní na zhodnocovanie odpadu	počet	2	

2.2.1 Rozširovanie technológií OZE na území obce

Aktivita	Názov projektového zámeru, úlohy – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
2.2.1.1	Rozširovanie verejných budov napojených na vykurovanie obnoviteľnými zdrojmi energie	1/2016-12/2023	N/A	IROP, OP KŽP, štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery, INTERREG V-A, CLLD

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025
Počet verejných budov využívajúcich OZE	počet	2	

2.2.2 Podpora a osвета v oblasti OZE na území obce

Aktivita	Názov projektového zámeru, úlohy – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
2.2.2.1	Tvorba a distribúcia propagačných materiálov s problematikou OZE	1/2016-12/2025	2 500,-	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery, INTERREG, CLLD
2.2.2.2	Podpora informačných a propagačných aktivít pre rozširovanie vedomostí o možnostiach využívania OZE	1/2016-12/2025	20 000,-	INTERREG, CLLD, vlastné zdroje

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025
Počet verejných budov využívajúcich OZE	počet	2	

3.1.1 Využitie potenciálu kultúrno-historického dedičstva, služieb a odbornosti v regióne na tvorbu produktov a marketingu CR

Aktivita	Názov projektového zámeru, úlohy –	Predpokladaný dátum	Financie	Zdroje
----------	------------------------------------	---------------------	----------	--------

	aktivity	realizácie	v €	financovania
3.1.1.1	Vybudovanie hruštínskej drevenice so stálou expozíciou hruštínskej kultúry	1/2016-12/2025	240 000,-	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery, INTERREG, CLLD
3.1.1.2	Pripraviť informačný materiál pre potenciálnych podnikateľov v oblasti drobných služieb pre cestovný ruch	1/2016-12/2025	2 500,-	INTERREG, CLLD, vlastné zdroje
3.1.1.3	Pripraviť ponuku možnosti využívania športovísk v rámci cestovného ruchu a zabezpečiť jej propagáciu	1/2016-12/2025	N/A	N/A
3.1.1.4	Realizovať spoluprácu s prevádzkovateľmi stravovacích a ubytovacích služieb v obci	1/2016-12/2025	N/A	N/A
3.1.1.5	Zviditeľňovať ubytovanie na súkromí a v ubytovacích zariadeniach v rámci obecných propagačných a informačných aktivít	1/2016-12/2025	N/A	N/A
3.1.1.6	Zabezpečiť aktualizáciu propagačných materiálov obce	1/2016-12/2025	5 000,-	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery, INTERREG, CLLD

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025
Počet aktivít zameraných na využitie potenciálu kultúrne – historického dedičstva obce	počet	10	
Počet vytvorených propagačných materiálov	počet	4	

3.2.1 Rozširovanie a rozvoj doplnkových služieb cestovného ruchu a budovanie drobnej infraštruktúry cestovného ruchu

Aktivita	Názov projektového zámeru, úlohy – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
3.2.1.1	Pokračovať v budovaní doplnkovej infraštruktúry na náučnom chodníku Hruštín	1/2016-12/2025	20 000,-	Štátny rozpočet, dotácie SR,

				Vlastné zdroje, úvery, INTERREG, CLLD
3.2.1.2	Vybudovať TIK v hruštínskej drevenici	1/2016-12/2025	18 000,-	INTERREG, CLLD, vlastné zdroje, OP ĽZ, IROP
3.2.1.3	Vyrobiť a osadiť informačné tabule poukazujúce na turistické atrakcie v obci a jej okolí	1/2016-12/2025	22 500,-	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery, INTERREG, CLLD, IROP
3.2.1.4	Zriadiť v hruštínskej drevenici remeselnú dielňu	1/2016-12/2025	35 000,-	INTERREG, CLLD, vlastné zdroje, OP ĽZ, IROP, Štátny rozpočet, dotácie SR, úvery,
3.2.1.5	Vybudovať hipotrasu	1/2016-12/2025	40 000,-	INTERREG, CLLD, vlastné zdroje, IROP, Štátny rozpočet, dotácie SR, úvery,
3.2.1.6	Pokračovať v budovaní náučných chodníkov, cyklochodníkov a turistických chodníkov	1/2016-12/2025	75 000,-	INTERREG, CLLD, vlastné zdroje, IROP, Štátny rozpočet, dotácie SR, úvery,

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025
Dĺžka vybudovaných náučných chodníkov, hipotrás, cyklochodníkov a turistických chodníkov	m	1 000	
Počet turistických informačných kancelárií na území obce	počet	1	

4.1.1 Podpora výstavby a rekonštrukcie miestnych komunikácií (ciest, chodníkov, parkovísk a záchytných parkovísk, dopravných zariadení atď.)

Aktivita	Názov projektového zámeru, úlohy – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
4.1.1.1	MPV pozemky pod cestou smer Zábava	1/2016-12/2025	50 000,-	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery,
4.1.1.2	Vypracovať technickú dokumentáciu rekonštrukcie cesty smerom k rekreačnej oblasti Zábava	1/2016-12/2025	75 000,-	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery
4.1.1.3	Rekonštrukcia obecnej komunikácie na Zábavu	1/2016-12/2025	250 000,-	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery, INTERREG, CLLD, IROP
4.1.1.4	V rámci siete partnerov cestovného ruchu zabezpečovať zimnú údržbu cesty na Zábavu	1/2016-12/2025	15 000,-	Vlastné zdroje, Štátny rozpočet, dotácie SR, úvery
4.1.1.5	Pripraviť technickú dokumentáciu rekonštrukcie cestných komunikácií v obci	1/2016-12/2025	75 000,-	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery
4.1.1.6	Pripraviť projekty dobudovania cestných komunikácií v časti Kutina – Dielnice, Vaňovka – Kúty + ulice Hrady a Klinok	1/2016-12/2025	150 00,-	Vlastné zdroje, IROP, Štátny rozpočet, dotácie SR, úvery,
4.1.1.7	Rokovať s predstaviteľmi SSC o výstavbe bezpečnostného chodníka pri hlavnej ceste	1/2016-12/2025	N/A	N/A
4.1.1.8	Vymeniť povrch na nevyhovujúcich chodníkoch	1/2016-12/2025	60 000 ,-	Vlastné zdroje, IROP, Štátny rozpočet, dotácie SR, úvery,
4.1.1.9	Vymeniť povrch na nevyhovujúcich cestných komunikáciách, najmä hlavný ťah obcou	1/2016-12/2017	150 000,-	Vlastné zdroje, IROP, Štátny rozpočet, dotácie SR, úvery, zdroje SSC a VÚC
4.1.1.10	Priebežne budovať chodníky v častiach obce kontinuálne s budovaním zvodov pre povrchové vody	1/2016-12/2025	97 000,-	Vlastné zdroje, IROP, Štátny rozpočet, dotácie

				SR, úvery,
4.1.1.11	Debarierizovať existujúce chodníky v obci	1/2016-12/2025	N/A	Vlastné zdroje, IROP, Štátny rozpočet, dotácie SR, úvery,
4.1.1.12	Vybudovať prepojenie (lávka, most) pre peší prechod ZŠ Zamost – MŠ (15 m)	1/2016-12/2025	3 200,-	Vlastné zdroje, IROP, Štátny rozpočet, dotácie SR, úvery,
4.1.1.13	Vybudovať cestu v časti Vaňovka – Klinok a vybudovať zvody na odchyt povrchových vôd, vypracovať projekt a technickú dokumentáciu	1/2016-12/2025	150 000,-	Vlastné zdroje, IROP, Štátny rozpočet, dotácie SR, úvery,
4.1.1.14	Osadiť nové dopravné značky na križovatkách	1/2016-12/2025	N/A	Vlastné zdroje, SSC, VÚC, Štátny rozpočet, dotácie SR, úvery,
4.1.1.15	Opraviť existujúce dopravné značky	1/2016-12/2025	N/A	Vlastné zdroje, SSC, VÚC, Štátny rozpočet, dotácie SR, úvery,
4.1.1.16	Vyvíjať tlak na VUC a SSC vo veci realizácie obchvatu obce	1/2016-12/2025	N/A	N/A

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025
Plocha rekonštruovaných a vybudovaných chodníkov, ciest, mostov	m ²	1 000	
Počet realizovaných rekonštrukcií a výstavieb chodníkov, ciest, mostov	počet	7	

4.1.2 Výstavba bezpečných komunikácií pre nemotorovú dopravu

Aktivita	Názov projektového zámeru, úlohy – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
4.1.2.1	Výstavba infraštruktúry pre nemotorovú dopravu (cyklistické komunikácie a doplnková infraštruktúra)	1/2016-12/2025	100 000,-	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery, IROP, INTERREG,

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025
Dĺžka vybudovanej infraštruktúry nemotorovej dopravy	m	1 000	
Počet aktivít zameraných na rozširovanie nemotorovej dopravy v obci	počet	2	

4.1.3 Podpora výstavby infraštruktúry verejnej dopravy

Aktivita	Názov projektového zámeru, úlohy – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
4.1.3.1	Rekonštrukcia a vybudovanie autobusových zastávok	1/2016-12/2025	15 000,-	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery, IROP, INTERREG, CLLD
4.1.3.2	Zlepšenie infraštruktúry verejnej dopravy pri ceste I. triedy	1/2016-12/2025	100 000,-	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery, IROP, INTERREG, CLLD

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025
Počet zrekonštruovaných/vybudovaných bodov verejnej dopravy	počet	4	

4.2.1 Podpora skvalitnenia verejnej infraštruktúry v regióne (verejné budovy, verejné osvetlenie, kamerový systém, verejný rozhlas, interiéry verejných budov, materiálovo – technické vybavenie budov)

Aktivita	Názov projektového zámeru, úlohy – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
----------	---	--------------------------------	--------------	---------------------

4.2.1.1	Vypracovať technickú dokumentáciu dobudovania šatní v ZŠ Výhon	1/2016-12/2025	15 000,-	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery, IROP, INTERREG, CLLD
4.2.1.2	Dobudovať šatne v budove ZŠ Výhon	1/2016-12/2025	50 000,-	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery, IROP, INTERREG, CLLD
4.2.1.3	Riešiť účelnosť a efektívnosť vchodov v rámci budovy MŠ a spevnených plôch pred MŠ	1/2016-12/2025	N/A	N/A
4.2.1.4	Realizovať opravu schodov z areálu MŠ k pošte	1/2016-12/2025	10 000,-	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery, IROP, INTERREG, CLLD
4.2.1.5	Vybudovať schodiskovú plošinu (príp. výťah) do poschodia a podkrovia zdravotného strediska	1/2016-12/2025	25 000,-	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery, IROP, OP KŽP, INTERREG, CLLD
4.2.1.6	Zvýšiť bezpečnosť v obci vybudovaním kamerového systému	1/2016-12/2025	65 000,-	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery
4.2.1.7	Osadiť lavičky v športovom areály PD	1/2016-12/2025	5 000,-	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery
4.2.1.8	Zabezpečiť materiálno - technické vybavenie tried v MŠ a ZŠ	1/2016-12/2025	25 000,-	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery, IROP, OP KŽP, INTERREG, CLLD
4.2.1.9	Realizovať zateplenie budovy MŠ (druhá etapa)	1/2016-12/2025	50 000,-	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery, IROP, OP KŽP

4.2.1.10	Jednoduché pozemkové úpravy v lokalite Pod Uhliskom	1/2016-12/2025	45 000,-	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery, IROP, OP KŽP
----------	---	----------------	----------	--

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025
Počet investičných akcií vykonaných v rámci skvalitnenia verejnej infraštruktúry	počet	8	

4.2.2 Rozvoj verejných služieb v regióne

Aktivita	Názov projektového zámeru, úlohy – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
4.2.2.1	Iniciovať stretnutia s prevádzkovateľmi sietí mobilných operátorov v rámci rozšírenia a posilnenia siete v miestach so zlým signálom	1/2016-12/2025	N/A	N/A
4.2.2.2	Zabezpečiť rekonštrukciu a rozšírenie mobilnej siete smer Vasilovská hoľa	1/2016-12/2025	N/A	N/A
4.2.2.3	Zriadiť sprievodcovskú službu v obci	1/2016-12/2025	N/A	N/A
4.2.2.4	Zabezpečiť rozvoj chýbajúcich zdravotníckych služieb v obci	1/2016-12/2025	N/A	N/A
4.2.2.5	Zostaviť podrobnú databázu handicapovaných občanov pre účely individuálneho sociálneho poradenstva	1/2016-12/2025	N/A	N/A
4.2.2.6	Realizovať osvetovú činnosť v zdravotníckej oblasti	1/2016-12/2025	N/A	N/A
4.2.2.7	Pripraviť materiál o sociálnych službách	1/2016-12/2025	N/A	N/A
4.2.2.8	Zabezpečiť informovanie dôchodcov a sociálne odkázaných o možnostiach spoločného stravovania a využívania pracovne	1/2016-12/2025	N/A	N/A
4.2.2.9	Zabezpečiť materiálne vybavenie denného stacionára pre dôchodcov	1/2016-12/2025	15 0000,-	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery, IROP, OP LŽ, INTERREG, CLLD

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025
Celkový počet obyvateľov, ktorí majú prospech zo zavedenej služby	počet	3 175	
Počet nových služieb zavedených v obci	počet	2	

4.2.3 Vytvorenie podmienok pre život mladých ľudí

Aktivita	Názov projektového zámeru, úlohy – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
4.2.3.1	Zostaviť sumár neobývaných domov a nevyužívaných súkromných objektov v obci	1/2016-12/2025	N/A	N/A
4.2.3.2	Osloviť vlastníkov neobývaných domov a nevyužívaných objektov v obci, zistiť ich zámary a ponúknuť pomoc pri prípadnom odpredaji	1/2016-12/2025	N/A	N/A
4.2.3.4	Monitorovať záujem a potrebu rodičov o zriadenie au pair služby	1/2016-12/2025	N/A	N/A
4.2.3.5	Rozšírenie IBV Kutina - Dielnice	5/2016-12/2016	30 000,-	Vlastné zdroje, úvery a pod.
4.2.3.6	Rozšírenie IBV Vaňovka	5/2017-12/2018	90 000,-	Vlastné zdroje, úvery a pod.
4.2.3.7	Vybudovanie a rozšírenie IBV Pod Uhliskom	5/2017-12/2018	150 000,-	Vlastné zdroje, úvery a pod.

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025
Celkový počet obyvateľov, ktorí majú prospech zo zavedenej služby	počet	3 175	
Počet nových služieb zavedených v obci	počet	2	

4.3.1 Budovanie nových a rekonštrukcia existujúcich inžinierskych sietí (kanalizácia, vodovod, ČOV, rozširovanie sietí elektrickej energie)

Aktivita	Názov projektového zámeru, úlohy – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
4.3.1.1	Vybudovanie všetkých inžinierskych sietí v novovybudovaných lokalitách	1/2016-12/2025	250 000,-	IROP, vlastné zdroje, úvery, OP KŽP, Envirofond, štátny rozpočet, dotácie SR
4.3.1.2	Vybudovať zvody pre povrchové vody v časti Rádzovka	1/2016-12/2025	15 000,-	IROP, vlastné zdroje, úvery, OP KŽP, Envirofond, štátny rozpočet, dotácie SR
4.3.1.3	Zabezpečenie pravidelnej údržby existujúcich inžinierskych sietí v obci	1/2016-12/2025	27 000,-	IROP, vlastné zdroje, úvery, OP KŽP, Envirofond, štátny rozpočet, dotácie SR, OVS, a.s.

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025
Dĺžka vybudovanej kanalizácie	m	200	
Dĺžka vybudovaného vodovodu	m	200	
Celkový počet obyvateľov, ktorí majú prospech z realizovaných aktivít	počet	3 175	

4.3.2 Zlepšenie stavu/revitalizácia verejnej zelene v území

Aktivita	Názov projektového zámeru, úlohy – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
4.3.2.1	Venovať sadenicu stromčeka rodine novonarodeného dieťaťa	1/2016-12/2023	N/A	Vlastné zdroje
4.3.2.2	Vypracovať štúdiu ozelenenia obce – určiť vhodné lokality a druhy	1/2016-12/2023	3 000,-	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery a pod.
4.3.2.3	Ozeleniť priestory školských pozemkov	1/2016-12/2023	10 000,-	Štátny rozpočet,

	a okolia školských budov			dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery a pod.
4.3.2.4	Realizovať pravidelnú orezávku v okolí potokov	1/2016-12/2023	N/A	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery a pod.
4.3.2.5	Realizovať výsadbu stromov v miestach s nespevnenými brehmi	1/2016-12/2023	N/A	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery, INTERREG V-A, CLLD
4.3.2.6	Pripraviť a zrealizovať informačnú kampaň zameranú na výsadbu živých plotov	1/2016-12/2023	500,-	Vlastné zdroje
4.3.2.7	Vysadiť zeleň v okolí polyfunkčného športového areálu ZŠ Zamost	1/2016-12/2023	N/A	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery, INTERREG V-A, CLLD
4.3.2.8	Vysadiť zeleň v športovom areály ZŠ	1/2016-12/2023	N/A	Štátny rozpočet, dotácie SR, vlastné zdroje, úvery,

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025
Plocha územia revitalizovaná výsadbou	m ²	300	
Počet aktivít zameraných na zlepšenie stavu verejnej zelene	počet	7	

5.1.1 Využívať priestory v obci vhodné na podnikateľskú činnosť

Aktivita	Názov projektového zámeru, úlohy – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
5.1.1.1	Vypracovať sumár všetkých existujúcich zdrojov obce vhodných na podnikanie	1/2016-12/2025	N/A	N/A
5.1.1.2	Zverejňovať a aktualizovať sumár zdrojov obce pre podnikanie v rámci webstránky a bulletinu	1/2016-12/2025	N/A	N/A

Merateľné ukazovatele aktivít			
Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025
Počet priestorov vo vlastníctve obce využívaných na podnikateľskú činnosť	počet	4	
Počet aktivít zameraných na zlepšenie využívania verejných priestorov na podnikateľskú činnosť	počet	8	

5.1.2 Vytvárať podmienky pre drobné podnikanie v obci

Aktivita	Názov projektového zámeru, úlohy – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
5.1.2.1	Realizovať prieskum občanov chýbajúcich alebo potrebných služieb a činností v obci	1/2016-12/2025	N/A	N/A
5.1.2.2	Pripraviť projekt rozvoja ľudských zdrojov	1/2016-12/2025	N/A	N/A
5.1.2.3	Vytvoriť systém zvýhodnení pri začínaní podnikania v obecných budovách zo strany obce	1/2016-12/2025	N/A	N/A

Merateľné ukazovatele aktivít			
Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025
Počet aktivít zameraných na zlepšenie podmienok pre drobné podnikanie	počet	3	

5.2.1 Podpora tradičnej výroby a služieb, zlepšiť predaj domácich produktov

Aktivita	Názov projektového zámeru, úlohy – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
5.2.1.1	Rozvoj a marketing vidieckeho cestovného ruchu	1/2016-12/2025	45 000,-	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje, úvery, INTERREG V-A, CLLD
5.2.1.2	Podpora predaja miestnych produktov	1/2016-12/2025	40 000,-	Štátny rozpočet, dotácie SR, Vlastné zdroje,

				úvery, INTERREG V-A, CLLD
5.2.1.3	Vytvoriť databázu predajcov domácich produktov na území obce	1/2016-12/2025	N/A	N/A
5.2.1.4	Propagácia predaja domácich produktov na oficiálnej webstránke, veľtrhoch, výstavách a podobne	1/2016-12/2025	N/A	N/A
Merateľné ukazovatele aktivít				
Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025	
Počet realizovaných aktivít na podporu tradičnej výroby a služieb	počet	3		

5.2.2 Zlepšiť podmienky chovu hospodárskych zvierat v obci

Aktivita	Názov projektového zámeru, úlohy – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
5.2.2.1	Ponúknuť spoluprácu majiteľom zariadení cestovného ruchu a chovateľom koní na vytvorenie hipoturistiky v obci	1/2016-12/2025	N/A	N/A
5.2.2.2	Spolupodieľať sa na znovuzavedení salašníctva v okolí obce	1/2016-12/2025	N/A	N/A
Merateľné ukazovatele aktivít				
Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025	
Počet realizovaných aktivít na podporu zlepšenia podmienok chovu hospodárskych zvierat	počet	2		

5.3.1 Zabezpečenie vzdelávania pracovníkov samospráv a rozširovania ich zručností

Aktivita	Názov projektového zámeru, úlohy – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
5.3.1.1	Organizovanie a pravidelná účasť na vzdelávacích seminároch územnej samosprávy	1/2016-12/2025	N/A	N/A
5.3.1.2	Vzdelávanie poslancov a starostu obce	1/2016-12/2025	5 000,-	CLLD

v osobných zručnostiach				
5.3.1.3	Vypracovať systém elektronizácie a internetizácie služieb OcÚ pre občanov a zaviesť ho do praxe	1/2016-12/2025	N/A	vlastné zdroje, úvery, dotácie, štátny rozpočet, CLLD, INTERREG, IROP
5.3.1.4	Zabezpečiť technickú vybavenosť obecného úradu	1/2016-12/2025	50 000,-	vlastné zdroje, úvery, dotácie, štátny rozpočet, CLLD, INTERREG, IROP, OPIS

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025
Počet uskutočnených vzdelávacích aktivít	počet	5	

5.3.2 Podpora sieťovania, rozširovanie a upevňovanie partnerstiev

Aktivita	Názov projektového zámeru, úlohy – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
5.3.2.1	Zvýšenie kvalitatívnej úrovne cezhraničnej spolupráce miestnych a regionálnych aktérov	1/2016-12/2025	80 000,-	INTERREG, štátny rozpočet, dotácie SR, vlastné zdroje
5.3.2.2	Zlepšenie spolupráce s partnerskými obcami v Českej republike a Poľsku	1/2016-12/2025	60 000,-	INTERREG, štátny rozpočet, dotácie SR, vlastné zdroje
5.3.2.3	Tvorba nových partnerstiev	1/2016-12/2025	35 000,-	INTERREG, štátny rozpočet, dotácie SR, vlastné zdroje

Merateľné ukazovatele aktivít

Merateľný ukazovateľ	Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025
Počet nadviazaných partnerstiev	počet	1	
Počet predložených spoločných projektov	počet	5	

s min. dvoma partnermi

5.3.3 Zriadenie a prevádzkovanie obecného sociálneho podniku

Aktivita	Názov projektového zámeru, úlohy – aktivity	Predpokladaný dátum realizácie	Financie v €	Zdroje financovania
5.3.3.1	Vypracovať analýzu potrieb obce a občanov ku potenciálnemu sociálnemu podniku	1/2016-12/2025	3 500,-	Vlastné zdroje
5.3.3.2	Vypracovať koncepciu fungovania obecného sociálneho podniku podľa pokynov UPSVaR	1/2016-12/2025	N/A	Vlastné zdroje
5.3.3.3	Vypracovať analýzu trhu tovarov a služieb v regióne pre potreby sociálneho podniku	1/2016-12/2025	3 500,-	Vlastné zdroje
5.3.3.4	Inštitucionalizovať obecný sociálny podnik	1/2016-12/2025	N/A	Vlastné zdroje
Merateľné ukazovatele aktivít				
Merateľný ukazovateľ		Jednotka	Plánovaná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025	Skutočná dosiahnutá hodnota ku koncu roka 2025
Počet zriadených sociálnych podnikov		počet	1	

5. ZÁVER

Program rozvoja obce Hruštín je strategickým rozvojovým dokumentom samosprávy obce z okresu Námestovo, ktorého platnosť je pre roky 2016 – 2025..

Samotný dokument pozostáva zo štyroch hlavných častí, v ktorých sú uvedené detailné informácie o potenciály ľudských zdrojov v území, existujúcej infraštruktúry, hospodárstve, cestovnom ruchu a ekonomike územia. Pomocou pri tvorbe programu boli aj tri dotazníkové šetrenia (predstavitel' samosprávy, poslanci obecných zastupiteľstiev a obyvatelia regiónu, projektové zámery samosprávy). Na základe vstupných informácií bola vytvorená SWOT analýza.

Vďaka určeným hlavným faktorom a disparitám rozvoja spomínaného územia bolo možné stanoviť 5 strategických cieľov, 13 priorít a 29 opatrení s viac ako 160 projektovými zámermi – aktivitami, ktoré budú tvoriť základ realizovaných aktivít územia až do roku 2025. Ako hlavné ciele rozvoja boli určené:

1. Zabezpečiť rozvoj kultúry, športu a voľnočasových aktivít v obci Hruštín.
2. Podporovať činnosti na zabezpečenie ochrany životného prostredia a rozšírenia obnoviteľných zdrojov energie na území obce Hruštín.
3. Rozvíjať cestovný ruch na území obce Hruštín.
4. Skvalitniť a budovať infraštruktúru obce spoločne s verejnými službami pre obyvateľov.
5. Podpora podnikania a prílevu investícií do územia.

Pracovná skupina, ktorá sa podieľala na tvorbe dokumentu dopracovala obsah do podoby podľa zákona č.309/2014 Z. z. s ohľadom nielen na nové - začínajúce programové obdobie 2014 - 2020, ale aj nad rámec tohto obdobia. Dôvodom je skúsenosť s preklenutím programových období, kedy súčasne s prípravou nového obdobia nastáva aj nápor na prípravu plánovacích dokumentov. Aby nedošlo k takejto situácii na prelome programových období, boli aktivity v dokumente naplánované až do roku 2025. Súčasný programový obdobie 2014-2020 končí v roku 2020, ale pri pravidle n+3 má obec Hruštín pripravený program rozvoja aj pre dodržanie tohto pravidla.

Program rozvoja obce Hruštín je otvorený dokument, ktorý v prípade podstatných zmien bude možné podľa potreby aktualizovať, a po schválení zastupiteľstvom obce v zmysle zákona, bude slúžiť ako aktualizovaný dokument v programovom období 2014 - 2020.

6. ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

- **BAŠOVSKÝ, O. – LAUKO, V. 1990.** *Úvod do regionálnej geografie*. Bratislava : SPN, 1990. 118 s. ISBN 80-08-002278-6
- **BELANSKÝ, P. - REMOVČÍKOVÁ, O. 1995.** *Rieka Orava a jej prírodné hodnoty (zborník referátov a príspevkov zo seminára)*. Dolný Kubín : Okresný úrad životného prostredia, 1995. 41 -62 s. ISBN 80-967252-2-x
- **ČAPLOVIČ, P. 1986.** *Dolný Kubín*. Dolný Kubín : Osveta, 1986. 296s.
- **ČAPLOVIČ, P. 1987.** *Orava v praveku, vo včasnej dobe dejinnej a na začiatku stredoveku*. Martin : Osveta, 1987. 260s.
- **DEMEK, J. 1987.** *Úvod do štúdia teoretickej geografie*. Bratislava : SPN, 1987. 219 s.
- **KOLLÁR, D. - AUGUSTINI, P. 1999.** *Orava – turistický sprievodca, 1. vyd.* Bratislava : DAJAMA, 1999. 111 s. ISBN 80-88975-02-6
- **MARIOT, P. 1983.** *Geografia cestovného ruchu*. 1.vyd. Bratislava : Slovenská akadémia vied, 1983. 71-053-83
- **MV SR 2007.** *Stručný prehľad územného a správneho členenia Slovenska*. Bratislava, 2007, 117 s.
- **MŽP SR 2002.** *Atlas krajiny Slovenskej republiky, 1.vyd.* Banská Štiavnica : Esprit, 2002. 325 s. ISBN 80-88833-27-2
- **PHSR obce Hruštín na roky 2010 - 2015**
- **Wass, D. 1988.** *Regionálne geologické členenie Západných Karpát a severných výbežkov panónskej panvy na území ČSSR*. Bratislava : Geologický ústav Dionýza Štúra, 1988. 140 s.
- http://www.trstensky.sk/sp_orava_dejiny_01.htm
- www.datacube.statistics.sk
- www.enviroportal.sk
- www.hrustin.sk
- NRSR.2002.Zbierka zákonov č. 543/2002 – *Zákon o ochrane prírody a krajiny* dostupné na internete: <http://www.ba-lesy.sk/zakony/files/543.pdf>
- NRSR.2002.Zbierka zákonov č. 543/2002 – *Zákon o ochrane prírody a krajiny* dostupné na internete: <http://www.cemba.cz/543r02sk.html>
- Úrad vlády SR.2006.*Koncepcia ochrany prírody a krajiny* dostupné na internete: http://www.government.gov.sk/infoservis_archiv.php?adm_action=13&ID=316
- Štátna ochrana prírody SR.2007.*Čo je NATURA 2000* dostupné na internete: <http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=3&lang=sk>
- Štátna ochrana prírody SR.2007.*Lokality NATURA 2000* dostupné na internete: <http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&>